ČASOPIS ČESKÝCH ESPERANTISTŮ.

Oficiala organo de bohemaj Esperantistoj kaj de centra asocio
„BOHEMA UNIO ESPERANTISTA“ (B. U. E.)

Prezid.: Jan Hradil. Sekr. Karel Procházka. Praha I., 342.
Kavárna „Union“.

B. U. E. sdružuje spolky esperantské v těcho mistech:

PRAHA (2)
PLZEŇ
Č. BUDĚJOVICE
HRADEC KRÁLOVÉ
KUKLENY
PRASKAČKA
CHRUDIM
OSEK U ROKYCAN
BRNO
PROSEK
MLADÁ BOLESLAV
SOBĚSLAV
TRUTNOV
MINICE
LIBEREC

IV. KONGRES ESPERANTISTŮ V DRÁŽĎANECH 1908.

Ed. Kühnl: ÚPLNÁ
METHODICKÁ CVIČEBNICE ESPERANTA
PRO SAMOUKY A KURSY.

1908 **ČERVEN-ZÁŘÍ. — JUNIO-SEPTEMBRO.** II. 6., 7.

TOTO DVOJČÍSLO prodává se po 60 hal.

Oficiala organo de bohemaj Esperantistoj kaj de centra asocio BOHEMA UNIO ESPERANTISTA.

Časopis Českých Esperantistů

vychází 10krát ročně (kromě srpna a září).

eliras monate (krom aŭgusto kaj septembro).

Redaktor: **Ed. Kühnl.**

Předplatné (ročně 3 K pro Rakousko, Fr. 3·75 pro cizinu), a vše týkající se časopisu, budiž zasláno pouze na adresu: „Časopis Českých Esperantistů", Praha II. (Poštovní známky všech států přijímají se v plné ceně.) Redakce vyhražuje si právo upraviti články pro tisk. Netištěné rukopisy se vrátí, byla-li přiložena známka; pracem původním dána přednost. Abonpago, akceptata por almenaŭ unu jaro (Fr. 3·75 = 1,50 Sm por fremdlando, 3 K por Aŭstrio), kaj ĉio, kio koncernas la gazeton, estu sendata nur laŭ la adreso:

„Časopis Českých Esperantistů" en Praha II. (Bohemujo - Aŭstrio).
II.—2023. Dittrichova ul. 7.

(Poŝtmarkoj de ĉiuj ŝtatoj estas akceptataj plenvalore.) La redakcio rezervas por si la rajton korekti la manuskriptojn por la preso; la nepresitaj manuskriptoj estos redonitaj, se oni almetis poŝtan markon. Originalaj artikoloj estos ĉiam prefere akceptitaj.

Účet poštovní spořitelny 93.281.

*** ***

PARTO OFICIALA

enhavas artikolojn, avizojn k. t. p. de B. U. E., kies komitato redaktas ĉi tiun rubrikon. Demandojn kaj informojn adresu: Sekretario de B. U. E. s-o K. Procházka, Praha I.—342. Esperanto-Kafejo „Union“ (Ferdinandova tř. 29).

ÚSTŘEDNÍ SVAZ ČESKÝCH ESPERANTISTŮ

„BOHEMA UNIO ESPERANTISTA“

CENTRA ASOCIO DE BOHEMAJ ESPERANTISTOJ

B. U. E.

B. U. E. svým členům.

IV. kongres Esperantistů náleží dnes vzpomínkám. Přinesl nám sice mnoho krásných chvil, ale vyžádal si i mnoho úsilovné práce, zvláště na Unii Českých Esperantistů, jejíž výbor zaměstnán byl po dva měsíce přípravami k důstojnému přijetí cizích hostí. Překládání a tištění Illustrovaného Průvodce po Praze, vyjednávání s kongresním výborem a se všemi kluby slovanskými o uspořádání zvláštní schůze slovanských Esperantistů v Drážďanech, obstarávání bytů pro cizí Esperantisty, jich vítání a provázení po Praze a konečně účast na kongresu samém, toť hlavní body práce výboru, kterou representovala se B. U. E. před cizinou. — Nyní, nadšeni úspěchy nezapomenutelného IV. kongresu, s tím větší horlivostí chceme chopiti se organisační a propagační práce doma. Jsme si plně vědomi zodpovědné povinnosti vůči svým členům, chceme vynaložiti všechny síly k dosažení cílů, které vytklo si naše ústředí, ale očekáváme s důvěrou, že v nesnadné práci budeme podporováni radou i pomocí se strany svých členů. Doufáme, že v nastávajícím období **každý spolek náš s novou chutí zahájí úsilovnou činnost pro rozšíření Esperanta pořádáním přednášek a kursů, upozorňováním na význam Esperanta ve všech vrstvách obecenstva**, zvláště ve vlivných kruzích. Prosíme Vás pak, **abyste nám zasílali o své činnosti občasné zprávy**, které budou uveřejňovány v ústředním orgánu. Jsme přesvědčeni, že tímto způsobem navázané styky nepochybně povedou k pevnému sjednocení všech českých Esperantistů. Této naší společné práci přejeme mnoho zdaru!

MIMOŘÁDNÁ VALNÁ HROMADA konala se dne 19. července t. r. dopoledne v místnostech kavárny „Union“. Z 15 spolků, které příjem legitimací vesměs potvrdily, obeslalo schůzi osm svými zástupci: Č. Budějovice, Dvůr Králové, Kukleny, Plzeň, Praha-Klub Esperantistů, Praha-Bohema Asocio (Ligo) Esperantista, Praskačka a Trutnov. Od pořádání m. valné schůze v posledních dnech před kongresem upuštěno bylo z důvodu, že pravděpodobně pro přípravy na kongres, zvláště vítání a provázení cizích hostí, nebylo by možno cele a klidně věnovati se práci vlastní, a pak i pro tu politování hodnou okolnost, že předseda vzdal se koncem června své hodnosti.

Schůzi zahájil jednatel pan G. Ctibor, který po přečtení a schválení zápisu I. valné hromady podal svoji zprávu, z níž vyjímáme: Činnost B. U E. vyvíjela se ve směru propagačním i organisačním. Vítanou pomůckou při přednáškách a pořádání kursů jest Dokumentaro, obohacené red. Č. Č. E. hudebninami esperantskými. Přípravnému výboru kongresu drážďanského dopsáno, aby zařadil do oficielního programu návštěvu Prahy a jubilejní výstavy. Žádosti nemohlo býti v této formě vyhověno, jelikož před návrhem B. U. E. byla již vyjednána návštěva Berlína; žádost o zařazení schůze slovanských Esperantistů do pořadu schůzí kongresních byla vyřízena příznivě. Všechny esperantské časopisy byly požádány, aby zmínily se o pražské výstavě, za kterýmž účelem zasláno jim bylo 4. č. Č. Č. E. s vyzváním, aby podrobnější údaje čerpaly z tohoto oficielního orgánu B. U. E. Městské radě kr. hl. města Prahy podána byla petice o subvenci na vydání illustrovaného průvodce po Praze. Jak známo, poskytnuta byla podpora 100 korun. Zásluhou pošt. asistenta p. Vohnouta, konsula pražského klubu, získán pro myšlenku Esperanta „Český Zemský Svaz ku povznesení návštěvy cizinců v Praze“, který podepsal též návrh přípravnému výboru kongresu pokud se týče návštěvy Prahy účastníky sjezdu, jakož i s nevšední ochotou zapůjčil štočky pro illustrovaného průvodce a vyložil ve své exposici na výstavě ukázky literatury esperantské a k témuž účelu propůjčil i výkladní skříň své kanceláře na Josefském náměstí. Definitivního rozhodnutí výboru Obchodní komory k podepsání zmíněné žádosti nemohlo býti pro pokročilou dobu vyčkáno. S díkem vzato na vědomí, že „Svaz“ a p. prof. Hantich dovolili čerpati látku pro průvodce ze svých publikací: Jubilejní průvodce a Prague et ses environs. — Neustále vzrůstající agenda B. U. E. byla příčinou, že navrženo rozšíření výboru a doporučeno (pokud možno) soustředění téhož v sídle Unie. — Na to žádá jednatel, aby valná hromada svěřila jednatelství jinému členu, jelikož nynější povolání nedovoluje mu, aby věnoval se úplně pracem B. U. E., které žádají často člověka celého. Pak čte dopis p. ing. Sitka, který též vzdává se své funkce z obavy před nezřízenými útoky, jimiž napadá několik jednotlivců, mimo naše kluby stojících, činnost a osoby B. U. E. Resignace z důvodů uvedených mim. valná hromada přijímá a přistupuje k doplňovacím volbám, při kterých aklamací zvoleni byli za předsedu p. Jan Hradil, za jednatele p. Karel Procházka (oba v Praze). Jmenovaní volbu přijímají a p. J. Hradil přejímá další vedení schůze. Jménem valné hromady jednohlasně usneseno, vysloviti odstoupivším funkcionářům dík za všechny práce, které vykonali ve prospěch B. U. E. Po té přistoupeno k návrhům na doplnění stanov. Přijato rozšíření výboru a změna některých článků stanov;

stanovy doplněné budou vydány tiskem. — Delegáty na kongres Esperantistů v Drážďanech jednohlasně zvoleni pp Frant. Svačina a Ed. Kühnl. — Přijat návrh říd. učitele p. Jelínka, aby B. U. E. po dohodě s kluby obstarala hromadné objednávky společných tiskopisů, zvláště členských legitimací. Pan Šilhart zavádí debatu o členském příspěvku; stanoveno, že má býti požadován včetně od čtvrtletí, v němž spolek zaslal přihlášku, příspěvky pak možno zasílati též ve lhůtách čtvrtletních. Jednatel čte text provolání, jímž slovanští Esperantisté mají býti upozorněni na svoji schůzi v Drážďanech svolanou na podnět B. U. E.

Konečně projednán jeden z nejdůležitějších bodů schůze: ustavení zkušební komise. Na základě dopisu dr. L. Zamenhofa, který, uznávaje význam B. U. E. jakožto ústředního svazu českých Esperantistů, doporučuje zavedení zkoušek v dohodě s redakcí „Č. C. E.“, přijato složení zkušební komise, v níž zasedají pp. předseda B. U. E. (zároveň předseda komise) Jan Hradil, Ed. Kühnl, sl. Emilie Lehnertová, Karel Procházka a Frant. Svačina. Výbor pověřen vypracovati podrobně řád zkušební, který v základech má obsahovati tato ustanovení: Sídlem komise budiž Praha; zkušební taxa 10 K, pro členy spolků v B. U. E. 7 K; při odstoupení nebo reprobování kandidáta vrátí se polovina taxy. Zkoušky buďtež písemné a ústní, mírnější k získání vysvědčení o znalosti Esperanta, přísnější pro vyučování.

Schůze skončena doslovem předsedy o 1. hod. odpolední.

Doplněný výbor podjal se v nejbližších dnech úkolů valnou hromadou naň vznesených. Zaslal výtah protokolu této valné hromady všem sdruženým klubům se žádostí o zaslání seznamu členstva, který na některých místech byl urgován. Zaslány ministerstvu doplněné stanovy a vypracován zkušební řád (viz str. 87.).

Činnost žurnalistická jevila se v hromadném zasílání zpráv o významnějších událostech v českém světě esperantském redakcím předních listů pražských i venkovských, jakož i časopisů esperantských. Celkem rozesláno v posledních dvou měsících deset zpráv průměrně po 50 otiscích.

PŘÍPRAVY NA KONGRES. Poněvadž návrh B. U. E, týkající se zařazení návštěvy Prahy do oficielního programu kongresu, nemohl býti, jak výše uvedeno, přijat, navštívil předseda B. U. E. a red. C. Č. E. členy kongresního výboru v Drážďanech a přednesli jim žádost, aby alespoň byla výborem doporučena kongresistům návštěva Prahy při cestě na kongres nebo při návratu. Výbor B. U. E. neopomenul ovšem v první řadě vyzvati sdružené spolky, aby jich členové súčastnili se společné výpravy na kongres pořádané z Prahy dne 16. srpna. Vypravení zvláštního vlaku nemohlo býti vyjednáno pro poměrně neveliký počet přihlášek. Po celé dva týdny před kongresem byl výbor nepřetržitě zaměstnán péčí o ubytování cizích hostí, jich vítáním a provázením, v čemž ochotně a činně byli jim nápomocni čeští Esperantisté z Prahy i z venkova. K tomu účelu otevřela B. U. E. zvláštní kancelář informační v kavárně „Union“, ESPERANTO-OFICEJO, kde veškeré záležitosti našeho ústředí i na dále se vyřizují. Rovněž na kongresu samém, jehož celý výbor se súčastnil, otevřena s povolením předsedy kongresu stálá „informejo“ podávající zprávy o společné návštěvě Čech a Prahy. (Podrobnosti na jiném místě.)

EKZAMENA KOMISIO. Vzhledem k tomu, že výboru B. U. E. docházely četné dotazy o zkouškách, obrátil se tento na autora Esperanta s dotazem, zda a jakým způsobem doporučuje ustavení zkušebního výboru. Příznivé vyřízení dalo podnět k ustavení zkušební komise, jak výše uvedeno. První termín zkušební stanoven na 26. července, kdy přísnou zkoušku podstoupila sl. Františka Křivancová, učitelka cizích jazyků v Písku a uznána velmi způsobilou. Zkoušející: p. Jan Hradil, p. Ed. Kühnl, sl. Emilie Lehnertová a p. Karel Procházka. Zpráva o této první zkoušce podána ihned dr. L. Zamenhofovi, který poctil B. U. E. dopisem, jehož reprodukce jest zařazena v tomto čísle.

Karaj Sinjoroj!

Kun plezuro mi legis Vian sciigon pri la okazinta unua ekzameno en la Bohema Unio Esperantista. Mi sendas al Vi mian gratulon kaj mi esperas, ke Viaj atestoj donos al ni baldaŭ multe da perfektaj Esperantistoj.

Al ĉiuj bohemoj, kiuj demandos min pri atestoj, mi komprenebl̀e rekomendos la ekzamenojn en Via Unio.

Via Zamenhof.

Překlad:

Drazí pánové! S potěšením četl jsem Vaši zprávu o vykonané první zkoušce u Unie Českých Esperantistů. Zasílám Vám své blahopřání a doufám, že Vaše vysvědčení dají nám brzy mnoho dokonalých Esperantistů.

Všem Čechům, kteří budou se mě tázati na vysvědčení, doporučím, pochopitelně, zkoušky u Vaší Unie. *Váš Zamenhof.*

K nejbližšímu zkušebnímu termínu, který byl oznámen v denních listech na 27. a 28. září t. r., došlo na 20 dotazů o bližší informace; tazatelům zasíláno „Ekzamena regularo". — Zkušební řád vzbudil zájem též cizích Esperantistů, zvláště Rusů, Poláků a Němců, z nichž mnozí vyžádali si jeho opisy.

LITERÁRNÍ ČINNOST. Jest nepopíratelnou zásluhou naší B. U. E., že vydáním esperantského Průvodce po Praze upozornila esperantský svět na krásy naší české metropole. Uveřejňujeme vzácný nám posudek dr. L. Zamenhofa o tomto „prvotisku":

9. IX. 1908.

Karaj Sinjoroj!

Kun plezuro kaj sincera danko mi ricevis Vian bele eldonitan gvidlibron pri Praha. Bedaŭrinde mi nun estas terure superŝarĝita de laboroj kaj tial mi ne povas atente legi la libreton: sed kelkaj prove legitaj lokoj donas al mi plenan certecon, ke la libro estas tre bona kaj estos sendube tre utila.

Via Zamenhof.

Překlad:

Drazí pánové! S potěšením a upřímným díkem obdržel jsem Vašeho krásně vydaného Průvodce Prahou. Bohužel jsem nyní nad míru přetížen pracemi a proto nemohu pozorně knížku pročísti; ale několik namátkou přečtených míst mě plně ujišťuje, že kniha jest velice dobrá a že bude nepochybně velmi užitečná.

Váš Zamenhof.

D<u>RO</u> L. ZAMENHOF
VARSOVIO
str. Dzika № 9.

Kara Sinjoro!

Kun plezuro mi legis Vian skribon pri la okazinta unua ekzameno en la Bohema Unio Esperantista. Mi sendas al Vi miajn gratulojn kaj mi esperas, ke Viaj atestoj kreos el si tutan multon... da perfektaj esperantistoj. Al ĉiuj kolegoj, kiuj demandos min pri atestoj, mi kompreneble rekomendos la ekzamenojn en Via Unio.

Via

Zamenhof

Neméně příznivě vyslovili se o této publikaci i naši cizí hosté; uvádíme slova šéfa kanceláře belgického min. financí O. Chalona: „mi gratulas vin por via kuraĝa propagando. La gvidlibro multe helpis min por viziti vian belegan kaj multinteresan urbon . . .“ S projevem díků za poskytnutou subvenci zaslány exempláře Průvodce všem členům praesidia a rady král. hl. města Prahy, jimž dílko jest věnováno. Rovněž rozeslány výtisky redakcím všech čelných časopisů českých a esperantských, předním našim korporacím národním a knihovnám spolků sdružených v B. U. E. Jest příznivým znamením, že právě cizí Esperantisté, jímž v první řadě knížka má sloužiti, čile se po ní poptávají, z čehož lze souditi na blízkou potřebu nového vydání.

SCHŮZE SLOVANSKÝCH ESPERANTISTŮ v Drážďanech. Jedním z nejdůležitějších úkolů, které očekávaly naši B. U. E. hned po jejím založení, bylo svolání slovanských Esperantistů o IV. kongresu. Někteří Slované totiž podali výboru návrhy, kterak aplikovati Esperanto k potřebám slovanským; zdůrazňován byl pak obzvláště význam schůze v Drážďanech pro vzbuzení veřejného zájmu o tyto snahy. B. U. E. chápajíc příhodnost okamžiku a soudíc, že blízkost kongresního města k světu slovanskému přivábí velký počet Slovanů, radostně chopila se tohoto úkolu a vyjednala s kongresním výborem zařazení této schůze do oficielního programu. Pozvala pak všechny slovanské spolky esperantské a zvláště několik vynikajících Esperantistů slovanských, mezi nimiž i našeho Mistra, jenž bohužel z důležitého důvodu odmítl přítomnost a čestné předsednictví, dále dra. Sczcepana Mikolajského ze Lvova, apoštola Esperanta mezi lékaři, který také nemohl se však súčastniti aby osobně vyložil své názory, pak ing. Evstiféiffa, přítele Slováků, a dovolila si upozorniti na tuto schůzi též hr. Tolstoje.

Původní podrobný zápis o průběhu schůze, *na níž B. U. E. byly svěřeny přípravné práce pro ustavení ligy slovanských Esperantistů*, podáváme v Esperantu, aby ostatní naše časopisy mohly z něho čerpati.

INFORMACE. Výboru B. U. E. docházejí četné dotazy jednotlivců o Esperantu, což jest nejlepším znamením, že naše hnutí vniká stále do širších vrstev obecenstva. Interesentům zasílány jsou propagační a informační tiskopisy.

I kroužky v B. U. E. dosud nesdružené obracejí se na výbor se žádostí o rady potřebné k pořádání kursů a přednášek. S potěšením konstatujeme, že na více než 20 místech jeví se zájem o založení nových středisek. Doufáme, že nejen spolky dosud v B. U. E. nezastoupené, ale i nově se ustavující, pochopíce nesmírný význam ústřední organisace pro naše snahy, připojí se k B. U. E., jedinému na správných základech založenému ústředí.

B. U. E. upozorňuje české Esperantisty na svoji první publikaci: PRAHA, ilustrita gvidlibro por turistoj, které možno použíti netoliko jako výborné informační brožurky ve stycích s cizinou, ale i jako pomůcky učebné. Spolkům sdruženým (při objednávkách zasílaných jednatelem) poskytnuta sleva 20% proti hotovému placení, 10% při prodeji v komisi. Obnosy do 2 K přijímají se ve známkách 5- a 10haléřových. — Současně upozorňujeme na nejlepší propagační brošurku: Klíč a učebnička Esperanta se slovníkem (Čefeč), jichž druhé vydání právě bylo dáno do prodeje, poněvadž první náklad v počtu 10.000 malých a 5000 velkých klíčů

byl v době 5 měsíců úplně rozebrán. — B. U. E. nabízí se svým spolkům obstarati spolkové tiskopisy, členské legitimace, razítka, návěštní tabulky, odznaky atd., poněvadž bude tak docíleno jednoty a možno spoléhati na výhodné slevy při hromadných objednávkách. — Konečně doporučuje B. U. E. svým členům, aby po vzoru klubů esperantských v Praze a v Prostějově vydali serii světlotiskových pohlednic s esperantskými texty. Sama poslouží obstaráním objednávek za cenu 16 K tisíc kusů (místo obvykle požadovaného obnosu 26 K) u firmy příznivé naší myšlence. Stačí zaslati s objednávkou text a ostře provedenou fotografii.

EKZAMENA REGULARO

de centra asocio de bohemaj Esperantistoj „BOHEMA UNIO ESPERANTISTA".

Ekzamenoj estas duspecaj:

1. *elementa,* ĉe kiu devas pruvi la ekzamenatoj, ke ili scias la lingvon skribe kaj parole; sukcesinte, ili ricevas a t e s t o n p r i l e r n a d o. Tiu ĉi ekzameno sufiĉas por praktika vivo, ekz. por komercaj kaj aliaj oficoj, kie oni havas interrilatojn kun fremdlando.

2. *supera,* ĉe kiu devas pruvi la ekzamenatoj, ke ili scias perfekte kaj detale la lingvon ne sole laŭ gramatika, sed ankaŭ laŭ historia vidpunkto, por ke ili estu kapablaj instruadi en publikaj lernejoj; ili ricevas a t e s t o n p r i k a p a b l e c o.

PROGRAMO:

I. *ekzameno elementa* (ekzamena lingvo bohema)

1. p a r t o s k r i b a; oni sendas al kandidato tekston boheman tradukotan esperanten kaj resendotan al la komisio antaŭ fiksita tempo.

2. p a r t o p a r o l a

a) gramatiko; oni postulas perfektan scion de 16regula gramatiko kaj ekzercaro enhavataj en „Fundamento de Esperanto" de Dr. Zamenhof.

b) flua legado de esperanta teksto; precipe estas neĉesa ĝusta akcentado.

c) traduko de teksto esperanta bohemen el „Deveno kaj historio de Esperanto" aŭ el „Unua Legolibro".

d) traduko de bohema teksto esperanten, sen antaŭa preparado.

e) scio de ĉiuj vortoj enhavataj en bohema „ŝlosilo Ĉefeĉ".

f) rakontado de enhavo de tralegita mallonga artikolo esperanta per propraj vortoj en Esperanto.

II. *ekzameno supera* (ekzamena lingvo, krom parto gramatika. Esperanto).

1. p a r t o s k r i b a

a) kiel supre, sed la teksto estas pli malfacila.

b) verki esperantan artikolon laŭ temo fiksita de ekzamena komisio en amplekso de 2 paĝoj je formato 34 × 21 cm.

2. p a r t o p a r o l a

a) gramatiko: perfekta scio de „Fundamento de Esperanto" de Dr. Zamenhof kaj de „Esperanta sintakso" de Fruictier.

b) traduko de teksto esperanta bohemen, elektita el iu klasika verko.

c) traduko de konvena teksto bohema esperanten sen antaŭa preparado.

d) perfekta scio de ĉiuj vortoj enhavataj en „Universala vortaro" de Dr. Zamenhof.

e) flua konversacio pri aferoj el ĉiutaga vivo (daŭras kelke da minutoj).

f) historio, literaturo kaj statistiko de Esperanto (detale). [Helpiloj: Časopis Českých Esperantistů, oficialaj raportoj pri la kongresoj, recenzoj bibliografiaj de diversaj esperantaj gazetoj.]*)

RIMARKO.

E k z a m e n o j o k a z a s kvarfoje en jaro je sekvantaj terminoj: pasko, pentekosto, fino de septembro, kristnasko. Precizan daton oni anoncas en gazetoj.

A l i ĝ o j por ekzamenoj elementaj estas sendotaj al la ekzamena komisio minimume 14 tagojn, por ekzamenoj superaj unu monaton antaŭ la suprecititaj terminoj.

E k z a m e n a t a k s o estas fiksita por membroj de kluboj reprezentataj en B. U. E. je 7 kronoj, por aliaj je 10 kronoj. La takso estas sendota samtempe kun la aliĝilo.

Se la kandidato revokos sian aliĝon aŭ ne sukcesos je la ekzameno, li ricevos duonon de la sumo returnen. Ekzamena komisio konsistas el kvin membroj, sed sufiĉas partopreno de tri komisianoj.

ALIĜILO: Nomo kaj antaŭnomo. Jaro kaj loko de naskiĝo. Profesio. Studoj. Kiel longe vi studas Esperanton? Laŭ kiuj verkoj? Kiujn librojn esperantajn vi tralegis (aŭ gazetojn?) Ĉu vi jam publikigis ion en Esperanto? Kiujn lingvojn vi scias? Ĉu vi estas membro de iu societo esperantista kaj de kiu?

*) La suprecititaj librojn kaj helpilojn prizorgas B. U. E.

ATESTO PRI KAPABLECO.

Ekzamena komisio de centra asocio de bohemaj Esperantistoj
BOHEMA UNIO ESPERATISTA en PRAHA
konsente kun aŭtoro de Esperanto Dr. L. L. Zamenhof kaj laŭ sia rajto enhavata en ĝia regularo aprobita per decido de alta i. r. ministerio de internaj aferoj de 20. de februaro 1908 n-o 5064 certigas, ke N. N. plenumis superan ekzamenon pri scio de Esperanto kun . . . .*) sukceso kaj ke li (ŝi) estis trovita plene kapabla instruadi Esperanton en publikaj lernejoj.

PROTOKOLO PRI

KUNSIDO DE SLAVAJ ESPERANTISTOJ

dum IV. kongreso en Dresden.

(Politeknika lernejo: 17an aŭguston 1908.)

Laŭ listo de partoprenintoj ĉeestis 7 Rusoj, 32 Bohemoj, 16 Poloj kaj 1 Bulgaro.

Post malfermo de kunveno aranĝita de centra asocio de bohemaj Esperantistoj „Bohema Unio Esperantista“, kies sekretario s-o Karel Procházka bonvenas la gastojn kaj klarigas signifon de tiu ĉi unua kongreso slava, estis elektita aklamacie kiel prezidanto de kunveno s-o dr. Andreo Fiŝer el Tiflis (Kaŭkazo), kiel protokolisto s-o Artur Adler el Lwów.

La debaton komencas s-o Procházka, proponante, ke Esperanto, ligilo tutmonda, estu uzata speciale kiel slava komunikilo kaj subtenante sian proponon per legado de tiatendenca artikolo enhavita en „Časopis Českých Esperantistů“ kaj precipe per leteroj de dr. Szczepan Mikołajski el Lwów, kuracisto kaj redaktoro de „Voĉo de kuracistoj“. S-o prezidanto resumas, ke la demando diskutota estas: 1. ĉu Slavoj bezonas lingvon komunan, 2. ĉu tiu ĉi lingvo devas esti iu el slavaj aŭ Esperanto.

S-o inĝ. Evstiféieff (Ruso) en longedaŭra brila parolado argumentas, ke slava unuiĝo devas fondiĝi nur sur bazo de Esperanto. Li rakontas, ke ĉiuj slavaj popoloj estas jam reprezentataj en Esperantujo, kaj citas kiel ekzemplon, ke estas eldonita ankaŭ slovaka traduko de Zamenhofa Fundamento. Transirante al praktikaj rezolucioj li proponas 1. ke la slavaj Esperantistoj vizitu dum kongreso en Saksujo loĝantan slavan popoleton de luzaciaj Serboj (akceptita); 2. ke oni fondu esperantan unuiĝon slavan kaj por tiu celo elektu aranĝan komitaton.

Unuvoĉe estis akceptita, ke la sole taŭga rimedo por slavaj interrilatoj estas Esperanto. S-o dr. Skalkowski proponas, ke

*) tre bona, bona.

arangôn kaj pluan kondukadon de afero prenu sur sin Esperantistoj bohemaj, kiuj, estante en tuta esperantistaro slava plej bone organizitaj kaj en mondo esperantista proporcie plej multenombraj, disponas plej favorajn kondiĉojn de societa vivo. Per plimulto da voĉoj estas akceptita, ke la tuta kunveno komisias laborojn celantajn la unuiĝon de slavaj Esperantistoj al „Bohema Unio Esperantista".

Laŭ propono de s-o prezidanto oni aklamacie decidas sendi gratulan telegramon al grafo Tolstoj — plej fama samideano slava — okaze de okdeka datreveno de lia naskiĝo.

Dr. **A. Fišer**, *prezidanto.* **A. Adler**, *protokolisto.*

Sekvantan tagon kunvenis laŭ iniciato de B. U. E. kelke da ĉefaj slavaj propagandistoj por trakti pri la plej urĝaj preparaj laboroj. Estis decidite informi ĉiujn slavajn societojn pri rezultato de nia kunveno kaj peti redakciojn de slavaj gazetoj esperantaj pri afabla represo de tiu ĉi raporto. Ni ne dubas, ke ĉiuj redakcioj akceptos la proponon de s-o dr. Skałkowski, ke estu fondita slava gazeto, kies unuaj numeroj povus limiĝi je modesta bulteno kvarpaĝa eldonata en Praha kaj almetata al Časopis Českých Esperantistů, Pola Esperantisto, Espero, Lumo, Bulgara Esperantisto kaj Voĉo de Kuracistoj. Varme rekomendis la proponon precipe s-o Grabowski kaj s-o Charalambev, redaktoro de „Lumo".

B. U. E. insiste petas ĉiujn amikojn de nia ideo subteni per konsilo, kunlaborado, monoferado kaj abonado de nomita bulteno „Slava Esperantisto" (?) ĝian komuninteresan agadon. Ĝi samtempe esprimas sinceran dankon al s-o dr. Skałkowski, kiu promesis en nomo de societo esperantista en Lwów garantii la entreprenon per malavara monhelpo da 100 kronoj. Multiĝu similaj faktoj!

B. U. E. petas ĉiujn slavajn Esperantistojn, ke ili sendadu al ĝi adresojn de samideanoj izolitaj, t. e. loĝantaj en landoj slavaj ankoraŭ malmulte esperantigitaj, por ke la komitato de B. U. E. povu ekinterrilati kun ili.

PARTO NEOFICIALA.

ADIAŬ!

K. Procházka al siaj lernantoj dum amika vespero en Hradec Králové la 13-an de majo 1908:

Karaj samideanoj!

Hieraŭan vesperon mi sidis en laŭbo de nia ĝardeno. Antaŭ miaj okuloj kuŝis la naturo, maja naturo, en mistera mola lun-

lumo dronante, unu floro, unu amsopiro. La aero, animo de l' naturo, tremetis pro senlima feliĉego. Mi estis kortuŝita, ĉar tiu sankta momento igis min senti proksimecon de Dio kaj mediti pri misteraj fortoj de naturo, pri kreanta amo, kiel per ĝi la homaro povus esti feliĉa en paco. Kaj kiel ĉiam mi ne povis forgesi Esperanton kaj ĝian noblan, pacan ideon. Ankaŭ Esperanto travivas sian printempon, plenan de gaja verdaĵo, esperigaj burĝonoj kaj floroj. Certe ne malprave elektis Esperantistoj kiel signon sian verdan standardon kaj verdan stelon. Antaŭ mia spirita vidsento pasis nelonga historio de nia vasta Esperantujo, historio riĉega je obstinaj bataloj sekvitaj de sukcesoj mirindaj kaj gloraj triumfoj. Tiel venkas nur grandoj ideoj per sia interna indeco kaj valoro. Kaj en tiu ĉi libro de nia historio frapis mian okulon unu linio priskribanta naskiĝon de tiu ĉi rava provinco por Esperantujo. Mi estis feliĉa stari apud lulilo de tri societoj esperantistaj: en Kukleny, Praskačka kaj en Hradec Králové. Permesu, ke mi mallonge priparolu historieton de la movado esperanta en tiu ĉi lasta urbo. Ne kontraŭmetu al mi nemodestecon, se mi devos tiam nomi mian sensignifan personon; mi ne faras tiel fanfaronante eble per mia malgranda, duba merito, sed nur tial, ke dolĉe estas kaj agrable por koroj adiaŭantaj rememorigi al si feliĉajn momentojn kune pasigitajn. Antaŭ tri monatoj la publiko de Hradec rilate Esperanton dormis dormon de justuloj, escepte fervoregan rondeton de Esperantistoj-studentoj, fonditan de senlaca, kara amiko mia s-o Rudolf Faukner. Al li apartenas la merito esti Petro de ĉi tiea eklezio esperantista. Sed en tiu ĉi epoko la unuaj prozelitoj de la nova evangelio vivadis, por tiel diri, en katakomboj, ne povinte eliri publike.

Tiu ĉi stato ĉagrenis min, kiu antaŭ nelonge naskite por Esperanto ekamis ĝian altan ideon. La amo estas eltrovema kaj kuraĝa. Kvankam sentante mian malfortecon, mi decidiĝis eksieĝi tiun ĉi urbon kaj almiliti ĝin por Esperantujo. Kiel terkulturisto post longedaŭra vintro, kiam ekvekiĝas naturo, eliras en sian kampon por moligi la teron kaj per plugilo kaj erpilo ĝin prepari pro semo enmetota, tiel ankaŭ mi, helpata de fervorega samideano, super ĉiuj kara amiko mia s-o Josef Jeřábek, eliris el mia domo por prepari kampon por semo esperanta. Meze de februaro ni enveturigis nian Trojan ĉevalon en tiun ĉi urbon, fondinte Esperanto-Oficejon, kiu celadis allogi kaj atentigi la publikon pri Esperanto. Kaj niaj klopodoj tiel prosperis, ke mi sukcesis jam la 17-an de marto malfermi unuan publikan kurson esperantan en komerca akademio per parolado aŭskultita de pli ol 400 ĉeestintoj. Sekvis tri kursoj anstataŭ unu diligente vizititaj de pli multe ol 150 lernantoj. Post ok lecionoj fermiĝis oficiale la kursoj, sed la

kurso por nestudantoj daŭris laŭ via deziro. La paskan vendredon ni festis jam en tiu ĉi ĉambro, kie la 29-an aprilon fondiĝis libera Rondeto Via, kiu elektis sian unuan komitaton, nome s-on A. Vacek kiel prezidanton kaj konsulon, s-on Valenta kiel sekretarion, f-inon Ola Červených kiel kasistinon. Tasko de tiu ĉi T r i o estas prepari firman organizajon de ĉi tieaj Esperantistoj kaj intertempe direkti junan movadon esperantan en tiu ĉi urbo. Mi deziras al ĝi plenan sukceson. Por helpi tiun ĉi komitaton s-o Jeřábek, instruisto en Praskačka, estis nomita ilia konsulo-helpanto aŭ konsilanto. Jen mi alvenas al hodiaŭa vespero, kiun Vi, amataj gefratoj, aranĝis por festigi la lastajn momentojn de nia kunestado. Mi ne povas trovi sufiĉe da vortoj por danki Vin por tiu ĉi montro de Via amo, pri kies sincereco mi ne kuraĝas dubi. Tio ĝojigas min, sed estas ankoraŭ io alia, pri kio mi pli multe ĝojas. En tiu ĉi esprimo de Viaj sentoj mi vidas ja klare, ke Esperanto estas al Vi kara, ke Vi ekamis ĝin, ke Vi entuziasmiĝis por ĝia alta idealo, kaj tio ĉio esperigas min, ke Via Rondeto estas firma bazo por plua progresado de nia ideo en Hradec Králové. Ne forgesu, ne forlasu Esperanton, tiun ĉi fratigilon de popoloj, utiligu ĝin por Vi kaj en unua vico por nia patrujo, por montri al niaj kontraŭuloj, ke nia kara Esperanto estas sendenĝera por patriotismo, kaj eĉ rekte male, ke ĝi estas meza kaj sole ĝusta vojo, kie harmonie renkontiĝas nacieco kaj kosmopolitismo. Lernu nian karan lingvon, defendu ĝin kontraŭ sensencaj atakoj malamikaj, kreu en Viaj koroj firman, nedetrueblan konvinkon esperantistan, unuvorte „restu fidelaj". Per tiu ĉi admono mi finas mian adiaŭan alparolon dankante Vin denove por Via amikeco kaj amo, kaj proklamas al Esperanto: „Vivu ĝi, kresku, kaj floru!"

Ed. Kühnl: ÚPLNÁ METHODICKÁ CVIČEBNICE ESPERANTA PRO SAMOUKY A KURSY.

(Pokračování.) (Otisk se nedovoluje.)

ÚLOHA VI. Příčesti trpné času p ř í t o m n é h o tvoří se koncovkou **-ata,** m i n u l é h o **-ita,** b u d o u c í h o **-ota.** (Příčestí činné rovná se minulému času: li vidis, viděl.)

a) p a g **a** t a: placený, -á, é; laŭdata: chválený, -á, é; aĉetata: kupovaný, -á, -é; amataj: milovaní, -é, -á.

b) p a g **i** t a: splacený, -á, -é; laŭdita: pochválený, -á, -é: aĉetita: koupený, -á, -é; dirita: řečený, -á, -é; trovitaj: nalezení, -é, -á.

c) **pagota**: splatný, -á, é (který má býti zaplacen); kaptota (který má býti chycen); savota (který má býti spasen).

Koncovkou -o tvoříme z příčestí opět jména podstatná: konato - známý (člověk), juĝato - souzenec, turmentito - mučedník, juĝoto (který bude souzen) obžalovaný.

Složené tvary: příčestí trpné s pom. slovesem e s t i.

mi est**as** lav**ata** - jsem myt, -a, o:
mi est**as** lav**ita** - jsem umyt
mi est**as** lav**ota** - jsem ten, který bude myt.

mi est**is** lav**ata** - byl jsem myt
mi est**is** lav**ita** - byl jsem umyt
mi est**is** lav**ota** - byl jsem ten, který bude myt.

mi est**os** lav**ata** - budu myt
mi est**os** lav**ita** - budu umyt
mi est**os** lav**ota** - budu ten, který bude myt.

est**i** laŭd**ata** - býti chválen
est**i** laŭd**ita** - býti pochválen
est**i** laŭd**ota** - býti ten, který bude chválen.

est**u** laŭd**ata** - buď chválen
est**u** laŭd**ita** - buď pochválen
est**u** laŭd**ota** - buď ten, který bude chválen.

mi est**us** lav**ata** - byl bych myt
mi est**us** lav**ita** - byl bych umyt
mi est**us** lav**ota** - byl bych ten, který bude myt.

Estante lavata - jsa myt; estinte lavita - byv umyt; estonte juĝota - buda souzen atd.

Časujte slovesa: aĉeti - koupiti, inviti - zváti, kompari - porovnávati, fari - dělati, legi - čísti, skribi - psáti.

Složené tvary vzniklé z p ř e c h o d n í k u (cv. V.) a pom. slovesa e s t i: mi estis dirinta - byl jsem řekl, li estos kuronta - poběží, mi estis venonta - byl jsem ten, který měl přijíti, ni estus vidintaj - byli bychom viděli atd.

P ř í k l a d y: La domo estis hieraŭ aĉetita. Dům byl včera koupen. - Ili parolis pri aferoj, kiuj estis okazintaj lastan tempon. Mluvili o věcech, které se byly přihodily poslední dobou.

O s t a t n í **číslovky.** Z číslovek základních, nesklonných tvoříme sklonné č í s l o v k y:

1. s u b s t a n t i v n í koncovkou **-o**: unuo - jednotka, jednička, duo - dvojka, trio - trojka, deko - desítka, cento - stovka, milo - tisícovka, dekduo - tucet, dekkvino - mandel, sesdeko - kopa, duoblo - dvojnásobek (viz č. násobné).

2. z l o m k y příponou **-ono**: duono $1/2$, triono $1/3$, kvinono $1/5$, dekono 0·1, kvin centonoj 0·05, kvar okonoj $4/8$, tridekono de

unu monato - třicetina měsíce (duona - poloviční, duone - polovičně).

3. **řadové** (na otázku kolikátý?) koncovkou **-a**: unua - prvý; -á, é, dua - druhý, deka - desátý, dudek unua - dvacátý prvý. Kioma horo estas? Kolik jest hodin? (kolikátá jest hodina). Estas la kvara - jsou čtyři (jest čtvrtá). Je la 8-a horo vespere. V osm hodin, o osmé hodině, večer. La dudekan (20-an) de junio. Dvacátého června.

4. **násobné** příponou **-obla**: duobla - dvojnásobný, centobla - stonásobný.

Při násobení můžeme říci buď: trioble kvin estas dekkvin 3 × 5 = 15, nebo trifoje kvin . . . -oble nebo -foje odpovídá českému -krát.

Při označení času užijeme příslovcí: unufoje - jedenkrát, jednou, dekfoje (= dek fojojn) - desetkrát, milfoje - tisíckrát (multfoje - mnohokrát). Příslovce odvozená z číslovek řadových: unuan fojon = unuafoje - po prvé, duafoje (duan fojon) - po druhé atd.

5. **druhové** (na otázku kolikerý?) číslovky vyjadřujeme v Esperantu buď pouhou číslovkou základní: dvoje kamna - du fornoj, jedna voda - unu akvo, trojí přání - tri deziroj, nebo opisují se slovem speco - druh: patery dveře - kvin specoj de pordoj;

Nesklonné číslovky: **6. podílné** jako v češtině předložkou **po**: po unu - po jednom, po tri - po třech, po dek litroj - po 10 litrech;

7. **hromadné** příponou **-ope**: duope - dvé, dvojmo, po dvou, dva a dva; triope - tré, trojmo, po třech; centope - po stu;

8. **číselná příslovce** konc. **-e**: unue - předně, due - za druhé, trie - za třetí atd. (u výčtech).

Při **užívání předložek** třeba dbáti ducha jazyka mezinárodního, aby nevhodnou předložkou, zájmenem, příslovcem a pod. správnost skladby nebyla porušena. Proto třeba vždy vystihnouti smysl a nikoliv přímo dle slovníku překládati: Za dva dny. Post du tagoj. Za dvě koruny. Por du kronoj. Pracuje za vás. Li laboras anstataŭ vi. Za bouře. Dum uragano. Zvolili jej za předsedu. Oni elektis lin kiel prezidanton (nebo: předsedou - prezidanto). Za řekou. Trans la rivero. Po dvou korunách. Po du kronoj. Po Vánocích. Post Kristnasko. Po ulici chodí lidé po celý den. Sur la strato marŝas la homoj dum la tuta tago (la tutan tagon). Poznal jsem ho po hlase. Mi rekonis lin laŭ la voĉo. Mluvíme o vás. Ni parolas pri vi. Nechali jej o hladu. Oni restigis lin malsata. Do týdne přijedu do města. Dum unu semajno mi alveturos en la urbon.

Předložky **je** (viz úl. V.) užívá se vedle čtvrtého pádu téměř pravidelně k vyjádření času nebo míry ve větách: Je la kvara horo. O čtvrté hodině. Je la lasta fojo. Naposledy. Longa je du metroj. Zdélí dvou metrů. Je kioma horo? V kolik hodin?

Hluchý na jedno ucho. Surda je unu orelo. Chytil krávu za rohy. Li kaptis la bovinon je kornoj. Těším se na ten den. Mi ĝojas je tiu tago. (Mi ĝojatendas tiun tagon).

Příslovce času: (-AM) a míry (-OM):

Tázací a
vztažné: KIAM - KDY.
Ukazovací: TIAM - TEHDY, TENKRÁTE, POTOM.
Zobecňující: ĈIAM - VŽDY.
Záporové: NENIAM - NIKDY.
Neurčité: IAM - NĚKDY, KDYSI.

KIOM - KOLIK, TIOM - TOLIK, ĈIOM - VŠE.
NENIOM - pranic, IOM - PONĚKUD, TROCHU, MÁLO.

Příklady: Kiom vi deziras tiom prenu. Kolik si přejete, tolik vezměte. Iom da akvo. Trochu vody. (Po příslovcích míry užívá se předložky da; viz úl. III.). Kiam vi revenos? Kdy se vrátíte? La artikolo la estas uzata tiam, kiam ni parolas pri personoj aŭ objektoj konataj. Členu la užívá se tehdy, když mluvíme o osobách nebo věcech známých.

Jako slovem ĉi přiřazeným k příslovcím nebo zájmenům ukazovacím (viz úl. V.) dostávali jsme ukázání bližší, stejně přístavkem **-ajn** (kladeným za slovo) dostáváme určení všeobecnější, neurčitější, odpovídající českému -koli: kie ajn, kdekoli; kio ajn, cokoli; kia ajn, jakýkoli; kiu ajn, kdokoli; kiam ajn, kdykoli; kiom ajn, kolikkoliv (v úl. VII.: kiel ajn, jakkoli; kies ajn, číkoli; kial ajn, pro cokoli).

Krom toho můžeme utvořiti odvozovacími příponami ze zájmen a příslovcí i slova nová: tiama - tehdejší; ĉiama - stálý, kioma - kolikátý, tiea - tamní, ĉi tiea - zdejší, tiamulo - pamětník oné doby atd.

Přípona **aĵ** označuje předmět určité podstaty, původu, vlastnosti — věc konkretní: falsi - padělati, falsaĵo - padělek; legaĵo - četba, ekzistaĵo - bytost, novaĵo - novotina, malnovaĵo - veteš, tolaĵo - prádlo (tolo - plátno), profetaĵo - proroctví, kreaĵo - tvor, verdaĵo - zeleň, diversaĵoj - různosti, miksaĵo - směs, glaciaĵo - zmrzlina, bovaĵo - hovězina, porkaĵo - vepřovina, ŝafaĵo - skopovina, kreskaĵo - rostlina, sablaĵo - písčina, rampaĵo - plaz, teraĵo - zemina, pentraĵo - malba, arkaĵo - klenba, propraĵo - vlastnictví, fortikaĵo - tvrz, altaĵo - vysočina, aĉetaĵo - nákup, vidaĵo - pohled, manĝaĵo - jídlo, strangaĵo - podivnost, sendaĵo - zásilka, supraĵo - povrch, internaĵo - vnitřek, eksteraĵo - vnějšek, antaŭaĵo - popředí, konstruaĵo - stavení, budova, sternaĵo - sletivo, infanaĵo - dětský kousek, friponaĵo - taškářství, sukeraĵo - cukrovinka, acidaĵo - kyselá věc, ŝtonaĵo - kamenina, komercaĵo -

zboží, ĉasajo - zvěřina, malklarajo - zákal, ovajo - jídlo připravené z vajec, pakajo - zavazadlo, farunajo - moučník, bakajo - pečivo, kuirajo - vařivo, konfitajo - zavařenina, fluidajo - tekutina.

Vedle přípony -aj, značící předměty konkretní, t. j. takové, které můžeme smysly postřehnouti, stojí přípona

-ec (odpovídající českému -ost, -ství, která značí vlastnost, povahu, jakost, tudíž pojmy abstraktní: beleco - krása, malbeleco - ošklivost, riĉeco - bohatství, rapideco - rychlost, blindeco - slepota, modereco - mírnost, moraleco - mravnost, respondeco - zodpovědnost, facileco - snadnost, lerteco - zručnost, frateco - bratrství, egaleco - rovnost, amikeco - přátelství, libereco - volnost, grandeco - velikost, ebleco - možnost, elasteco - pružnost, klereco - vzdělanost, klareco - jasnost, fideleco - věrnost, juneco - mladost, alteco - výše, obstineco - svéhlavost, najbareco - sousedství, profundeco - hloubka, eterneco - věčnost, morteco - smrtelnost, intimeco - důvěrnost, oportuneco - příhodnost, membreco - členství, ofteco - častost, freŝeco - čerstvost, paleco - bledost, seriozeco - vážnost, matureco - zralost, pleneco - plnost, nobleco - vznešenost, certeco - jistota, soldateco - vojenství, sincereco - upřímnost, reguleco - pravidelnost, akurateco - přesnost, papeco - papežství.

Pozn. K vyjádření pojmu, který není sám o sobě ani konkretním (-ec) ani abstraktním (-aj), užívá se pouhého kmene s příponou mluvnickou: Dobro a zlo provázejí člověka. Bono kaj malbono akompanas la homon. Vidno zároveň, jaký rozdíl jest mezi acido (kyselina, sulfuracido - sírová, azotacido - dusičná), acidajo (kyselá věc vůbec, na př. ocet, hrozny), acideco (kyselost, vlastnost všech).

-ig jest příponou sloves přechodných, účinných: znamená učiniti, aby bylo něco takovým, jak kmenem slova vytknuto, na př. činiti čistým (čistiti) - purigi (pura - čistý). Srovnej s něm. *reinigen* (ig). Takováto přechodná slovesa vyžadují vždy vazbu s pádem čtvrtým.

Přípony -ig možno použíti k odvozování nových slov ať ze jmen podstatných, přídavných, sloves, předložek, spojek, číslovek nebo slov složených: rajto - právo, rajtigi - oprávniti; ordo - pořádek, ordigi - uspořádati, lumo - světlo, lumigo - osvětlení; dormi spáti, dormigi - uspati; daŭri - trvati, daŭrigo - pokračování; rapide - rychle, rapidigo - urychlení; leĝo - zákon, leĝigi - uzákoniti; amaso - hromada; amasigi - hromaditi; fianĉo - ženich, fianĉigi - snoubiti; edzo - manžel; edzigi - ženiti; limo - hranice; limigi - ohraničiti; proksima - blízký, proksimigi - přiblížiti; stari - státi, starigi - postaviti; sidi - seděti, sidigi - posaditi; droni - tonouti, dronigi - utopiti; miri - diviti se, mirigi - podiviti, udiviti; bruli - hořeti, bruligi - spáliti; pendi - viseti, pendigi - pověsiti; silenti - mlčeti, silentigi - umlčeti; kuŝi - ležeti, kuŝigi - položiti; scii - věděti, sciigi - sděliti; naski - roditi, naskigi - zploditi; diferenci - různiti se, lišiti se, diferencigi - rozlišovati; morti - umříti, mortigi - usmrtiti; lui - najmouti, luigi - pronajmouti; bela - krásný, beligi - krášliti; varma - teplý, varmigi - oteplíti, ohřáti; maldensa - řídký, maldensigi - zřeďovati; kontenta - spokojený; kontentigi - uspokojiti; gaja - veselý, gajigi - obveselovati; blanka - bílý, blankigi - bíliti; muta - němý, mutigi - oněmovati; surda - hluchý, surdigi - ohlušiti; blinda - slepý, blindigi - oslepiti; lama - chromý, lamigi - ochromiti.

forta - silný. fortigi - posíliti. preta - hotov, pretigi - zhotoviti; simpla - jednoduchý, simpligi - zjednodušiti; facila - snadný, faciligi - usnadniti; kuraĝa - odvážný, kuraĝigi - dodati odvahy; kulpo - vina, kulpigi - obviniti; libera - volný, liberigi - uvolniti, osvoboditi; funkcio - činnost, funkciigi - uvésti v chod; resti - zůstati, restigi - ponechati; timi - báti se, timigi - děsiti; devi - museti, devigi - nutiti; akra - ostrý, akrigi - brousiti; for-igi = odstraniti, aligi - připojiti, disigi - rozloučiti, rozděliti, senigi - zbaviti, kunigi - spojiti, sloučiti, eligi - vyjmouti, enigi - vložiti, unuigi - sjednotiti, triobligi - ztrojnásobiti, duonigi - půliti; elŝipigi - vyloditi, senkulpigi - zbaviti viny, subakvigi - zavodniti, senvestigi - svléci, enterigi - zakopati, pochovati, enakvigi - vnořiti do vody, multobligi - zmnohonásobiti, diskonigadi - uváděti ve známost, dispecigi - drobiti.

-iĝ jest příponou slov zvratných; znamená stávati se takovým, jak kmenem slova vytknuto, na př. puriĝi - stávati se čistým. (La akvo puriĝas, voda se čistí, stává se čistou). Vazba s pádem prvním. Slova nová se tvoří stejně jako v případě předcházejícím: blindiĝi - oslepnouti, mutiĝi - oněměti, surdiĝi - ohluchnouti, varmiĝi - zahřívati se, fortiĝi - sílili, grasiĝi - tučněti, proksimiĝi - blížiti se, moliĝi - měknouti, juniĝi - mládnouti, bruniĝi - hnědnouti, beliĝi - sličněti, sidiĝi - sednouti, blankiĝi - běleti, leviĝi - zdvihnouti se, vstáti, vekiĝo - procitnutí, stariĝi - postaviti se, finiĝi - skončiti se, silentiĝi - umlknouti, komenciĝi - začíti se, ŝtoniĝi - kameněti, amasiĝi - hromaditi se, ostiĝi - kostnatěti, certiĝi - ujistiti se, konvinkiĝi - přesvědčiti se, amikiĝo - spřátelení, tagiĝo - rozednívání se, vesperiĝi - šeřiti se, krepusko - soumrak, krepuskiĝi - smrákati se, densiĝi - houstnouti, kuraĝiĝi - dodati si odvahy, foriĝi - vzdáliti se, odstraniti se, aliĝi - připojiti se, disiĝi - rozloučiti se, eniĝi - vniknouti, unuiĝi - sjednotiti se, triobliĝi - ztrojnásobiti se, duoniĝi - rozpůliti se, senkulpiĝi - ospravedlniti se, senhariĝi - oplešatěti, enakviĝi - ponořiti se do vody, kunvolviĝi - svinouti se, multobliĝi - rozmnožiti se.

Srovnejte významy slov: blindigi - činiti slepým (oslepiti někoho), blindigi sin - učiniti se slepým (oslepiti se), blindiĝi - stávati se slepým (slepnouti); riĉigi - obohatiti koho, riĉigi sin - obohatiti sebe, riĉiĝi - bohatnouti; beligi - krášliti koho, beligi sin - krášliti sebe, beliĝi - sličněti. (Přípona iĝ značí změnu stavu více méně samovolnou, bezděčnou, kdežto přípona -ig spíše úmyslnou). Nevšechna slovesa zvratná v češtině jsou takovými i v Esperantu; na př. učiti se - lerni, báti se - timi, smáti se - ridi, bouřiti se - ribeli, těšiti se - ĝoji, stydět se - honti, slušeti se - konveni, přihoditi se - okazi, diviti se - miri atd.

Zapamatujte rozdíl tvarů:

sidi - sidigi - sidiĝi, seděti - posaditi - usednouti; rapida - rapidigi - rapidiĝi, rychlý - zrychliti - pospíšiti si; frato - fratigi - fratiĝi, bratr - sbratřiti - sbratřiti se; kun - kunigi - kuniĝi, s - spojiti - spojiti se; unu - unuigi - unuiĝi, jeden - sjednotiti - sjednotiti se.

Překlad cvičení z úlohy V.

Ĉu vi respondus al li, se li vin ankaŭ ofendus per sia letero? Mi metis la alumetujon sur tiun ĉi tablon, por ke mi povu

ĝin vespere retrovi, sed iu forportis ĝin en la apudan ĉambron. Estante sana kaj forta, laboru. Ekvidinte la fraton, ŝi kuris renkonte al li. Se ni scius, kio nin atendas, ĉu ni estus pli kontentaj? Falonte sur la genuojn (genufleksonte) li adoros lin. Hodiaŭ eliras pli multe ol 50 gazetoj esperantaj kaj preskaŭ ĉiutage aperas rimarkindaj novaj libroj. Eĉ se ni estus pasiaj legantoj. ni ne povus tralegadi ĉion, kio en Esperanto eliras. Centro de Esperantistoj en Praha estas de jaro 1902 klubo aranĝanta regulajn kunvenojn ĉiun merkredon en restoracio „u Donátů". En la biblioteko de tiu ĉi societo estas preskaŭ 300 verkoj esperantaj. Ĉu vi vizitas la membrajn kunvenojn. en kiuj vi povas paroli ankaŭ esperante? Ĉi tie vi havas la plej bonan okazon lerni praktike, aŭdante aŭ mem parolante pri demandoj de ĉiu speco. Komprenebie, vi povas vizitadi la kunvenojn se vi ne scias ankoraŭ paroli esperante. Mi restos via dankema amiko. Kalkulu ĝis dek, ĝis dudek. Trifoje dekkvin estas kvardek kvin. Sepdek ses kaj okdek naŭ estas cent sedek kvin. Okdek sen dudek estas sesdek. Ĉi tie estas la inkujo kaj la plumingo: la paperon kaj la koverton vi trovos en la tirkesto; se vi volas la sorban paperon, vi trovos ĝin sub tiu ĉi tabulo. Petu lin, ke li sendu ĉiujn dek specimenojn laŭ adreso de nia filio en Plzeň. Se vi ĉerpos la akvon matene, ĝi estos pli pura ol vespere. Ĉio estas vidinda sed ne sekvinda. Kion vi farus, estante sur mia loko? Lia voĉo estas malforta kaj apenaŭ aŭdebla: se vi ne bone atentus, mi dubas, ĉu vi komprenus lin. Mi sopiras je patrujo, kiun mi forlasis antaŭ 12 jaroj. Videbla konsento de plimulto estas direktodona por la tuto.

Cvičeni. Tiu ĉi fervojo estis konstruata kvin jarojn kaj ĝi estis finkonstruita (dostavěna) antaŭ unu monato. En la parko ni promenis triope ĝis la krepuskiĝo. Poste ni disiris hejmen. Kien ajn vi iros, mi ĉien sekvos vin. Nenio vin rajtigas duobligi subite la prezon de via komercajo. ĉar ĝia kvalito estas neŝanĝita. Nia kambio estas pagota tuj. Estu rakontata kio ajn pri tiu afero, ni neniam kredos la kalumniojn. Kie vi malpurigis vian vestajon? Oni rekonas la birdon laŭ la plumaro, la homon laŭ la parolo. Je maldekstra flanko sin trovas la nova ponto, je dekstra altiĝas monumento de Liberec. Po kiom da kronoj estas vendata unu metro da tiu ĉi drapo? Kiom estas duono de tridek? De kiam vi lernas Esperanton? Ni trinkos teon kaj manĝos kukon kun konfitajo. La glaso estis duone plenigita per ia fluidajo. Je la oka horo vespero ni atendos vin en la kunvenejo de nia klubo. Pintigu la krajonon. Kiom da tagoj havas unu semajno? Sep tagojn. Iliaj nomoj estas: lundo, mardo, merkredo, jaŭdo, vendredo, sabato, dimanĉo. Je la lasta fojo mi admonis lin, ke li ĉesu petoli kaj ke li daŭrigu seriozan laboron. Unue vi kondukos la vunditon en lian hejmon, due vi venigos kuraciston kaj trie vi prizorgos lian flegadon. Post tiom da malfacilajoj estis nia laboro tamen kronita per sukceso kaj gloro. Tempo pasinta, sago elpafita kaj vorto eldirita neniam revenos. Kursoj esperantaj komenciĝos je fino de tiu ĉi monato. Post infekta malsano oni bruligas vestojn de malsanulo. Sidiĝu najbare de ni. Sur la branĉon de arbo pendiĝis mia ĉapelo forblovita de vento. De kolero li paliĝis kaj energie protestis kontraŭ ilia agado. Neniam mi forgesos la momentojn pasigitajn kun mia amata amiko dum tiu ĉi libertempo. Ni vojaĝis duope kaj trovis neniam okazon malpaciĝi; de tiu tempo mi vivas kun li en granda amikeco.

Mluvte poněkud pomaleji, abych nemusel se tolikrát (tiom da fojoj) tázati na (pri, je) některé podrobnosti. Pracuje-li dvakrát tolik lidí, jest práce vykonána (fari) za poloviční čas. Ať vypráví o čemkoliv, vždy nalezne (-as) tolik pozornosti, že všichni sledují se zájmem jeho výklady. Jakmile (tuj kiam) budou má zavazadla přinešena, odjedu. Na jaře (en printempo) led a sníh taje (degeli). Oženil se letos (nunjare) se svou sestřenicí. Zmrzlina jest sladký, studený pamlsek (frandi - mlsati), Rovnost, volnost a bratrství jest heslem (devizo) francouzské republiky. Nezemřeli smrtí (per) přirozenou, ale byli zabiti ve válce. Důležitost (grava) tohoto okamžiku vyžaduje bezodkladné (tuja) rozhodnutí (decidi - rozhodnouti). Za blátivého (koto) počasí (vetero) musím často čistiti svůj šat. Když jsme přišli domů, byly dveře zavřeny. Ponechte dětem trochu více volnosti. Promiňte, že nemohu dnes přijmouti vaše pozvání; budu zaměstnán po celý den. Vaše ospravedlnění (senkulpiĝo) vysvětlilo nám celou věc. Papír téže jakosti, ale několikanásobné tloušťky jest přiměřeně (proporcie) dražší. Ani polovinu koupeného zboží nemohl upotřebiti. Kdekoli nabízí své služby, všude jej odmítají (rifuzi). Uplynulý čas nikdy se nenavrátí. Jsem tvým projevem důvěry (fidesprimo) přiveden do rozpaků (konfuzi). Neříkám nikdy „s bohem“ (adiaŭ), ale „na shledanou“ (je revido). Mám na plánu poznamenanou (noti) tu cestu, kterou (dle které) zítra nastoupíme (ekmarŝi). Doručiteli (transdoni) tohoto listu sdělte (komuniku) odpověď na (je) jeho obsah. Abyste byl přesvědčen o mé náklonnosti (simpatio), zašlu vám první zprávy. Čtvrtletní členský příspěvek v klubu Esperantistů v Praze jest jedna koruna. Přejete si státi se členem? Současně stal byste se členem ústředního svazu B. U. E., jehož pokladně každý spolek zasílá obnos (sumo) odpovídající počtu členů. Stal jsem se členem klubu v Chrudimi, který též jest svými delegáty v Unii zastupován (reprezenti).

(Pokračování.)

ČTVRTÝ KONGRES ESPERANTISTŮ V DRÁŽĎANECH.

(16.—22. srpna 1908.)

Rád bych vám, milí čtenáři, podal zevrubnou zprávu o tomto světovém sjezdu, který soustředil k sobě pozornost celého světa, leč líčiti vše podrobně jest mi téměř nemožno a také musel bych vlastně opakovati jen to, co již denní naše časopisy v minulých dnech přinesly. Omezím se alespoň na stručné vylíčení významnějších událostí.

Již před 16. srpnem se všech končin sjížděli se přátelé Esperanta do sídla kongresu do Drážďan a mnoho jich na této cestě zastavilo se v Praze, aby si prohlédli její četné památnosti, jakož i jubilejní výstavu obchodní komory. Netřeba připomínati, že čeští Esperantisté, značným počtem již v Praze shromáždění, s otevřenou náručí přijali vzdálené a milé hosty, jimž byli ochotnými rádci a průvodčími. Někteří v sobotu, jiní v neděli 16. srpna odjeli pak společně do Drážďan, kde zatím již sjelo se přes půl druhého tisíce Esperantistů z celého světa, ba i z Japonska a z Ameriky. Byly-li již předešlé tři kongresy četně obeslány, byl

kongres Drážďanský ještě četněji navštíven. Všude po ulicích drážďanských bylo viděti „verdstelulojn“, bylo viděti esperantské odznaky, z mnoha domů vlály národní a esper. prapory, u vchodu četných obchodních místností skvěly se nápisy: „Oni parolas esperante“, za výkladními skříněmi tu a tam bylo viděti podobenky Dra. L. Zamenhofa, ba i na vozech tramwaye jezdících od budovy a k budově techniky, kde bylo vlastní sídlo sjezdu, umístěny byly tištěné velké nápisy: „De kaj al Esperantista Kongresejo“. U nádraží a na hlavních ulicích směrem ku technice konali službu policisté (se zelenou hvězdou na levém rameni), kteří naučili se Esperantu, aby příležitostně cizím návštěvníkům mohli udíleti patřičné rady a vysvětlení. Bylo zkrátka viděti, že jsme v sídle esperantského kongresu. — Drážďany byly i zevnějškem esperantské. Pořadatelstvu udělila městská rada 3000 marek a povolila účastníkům kongresu používati tramwaye úplně zdarma.

Již v sobotu 15. srpna v budově techniky v 9 hodin ráno zahájena byla činnost v „akceptejo“ ve velkém sále, kde ochotně udíleny různé pokyny, rozdávány sjezdové odznaky, esperantské publikace, kde vydávány ještě kongresní lístky, kde děly se dodatečně přihlášky ke kongresu, vydávány „biletaro“, opravňující používati bezplatně dráhy a parolodí a „kuponaro“, kterým placeny byty a obědy.

Současně otevřena v budově techniky výstava esper. časopisů, brošur, cvičebnic, děl původních i přeložených, map znázorňujících rozšíření Esperanta, hudebnin, obrazů k vyuč. Esperanta, psacích strojů atd., které ve vedlejší místnosti bylo možno koupiti. Výstava překvapovala nejen ladným uspořádáním, ale i svou bohatostí. Dokumentovala nejlépe rozmach Esperanta v poměrně krátkém čase. Četné obchodní reklamy a plakáty hlásaly, že Esperanto doznává porozumění již i u mnohých obchodníků, kteří na chodbách techniky rozdávali k volnému použití některé vzorky svého zboží opatřené esperantskými nápisy.

Neminul snad den, aby si Esperantisté neodnášeli něco nového pro svou sbírku dokladů — pro své „dokumentaro“.

Večer o 8. hodině byla první přátelská schůze ve velkém sále „Vereinshaus“. O zábavu bylo postaráno bohatým programem. Kromě solových i sborových zpěvních čísel sehrána jednoaktovka „Tie ĉi oni parolas Esperante“ z angl. přeložená od M. Hankelové.

Druhého dne (v neděli) byly konány pro účastníky kongresu slavné bohoslužby pro katolíky v 10 hodin v kostele Ježíšova Srdce. Při mši sv., kterou sloužil kněz Richardson, zpívány krásné sbory (esperantsky), které zanechaly ve všech účastnících mohutný dojem. Zejména líbil se zpěv pí. Miny Frenckellové, král. operní pěvkyně. Po mši následovalo esperantsky proslovené kázání faráře Pichota z Monaka na slova apoštola k Filipinským „Cokoli je pravda, cokoli je čisté, cokoli je spravedlivé, budiž vždy předmětem vašich myslí.“ — V kostele sv. Kříže o ½12. hod. konány bohoslužby evangelické, které započaly velice pěkným zpěvem „Chvalme Pána“, kterýžto sbor přeložil do Esperanta Leop. Elb. Nadšené kázaní pastora Dra. Kühna přesvědčilo přítomné, že Esperanto jest pravým jazykem mezinárodního náboženského cítění. Jako tomu bylo o dřívějších kongresech tak i letos uchovají Esperantisté v milé paměti tyto bohoslužby, při nichž hudba a zpěv dodávaly náboženskému citu vznešený a mocný dojem.

O 1. hod. odpol. sešli se účastníci valnou většinou k obědu v „Theater-Keller". O 3. hod. shromáždili se v technice Esperantisté dle národností, aby zvolili jako každoročně své zástupce. Po té následovaly schůze theologů, abstinentů a volných myslitelů a o 5. hodině přátelský večírek ve velké Král. zahradě (Grosser Garten).

Ve velkém sále spolkového domu („Vereinshaus"), kde shromáždilo se mnoho obecenstva, byla o 8. hodině večer přednáška profesora Dra A. Schmidta: „Proč patří budoucnost Esperantu", proslovená německy pro neesperantisty-Němce. Řečnili též pp. Moscheles z Anglie, prof. Cart a prof. Bourlet z Paříže a j. v.

Oba dny sobota a neděle uplynuly v slavnostní náladě, která vyvrcholila v pondělí dne 17. srpna při slavnostním zahájení kongresu o ½10. hod. ranní ve spolkovém domě. Skvostně vyzdobený sál záhy počal se plniti nejen Esperantisty, ale i zvědavci, kteří přišli, aby se na vlastní oči a uši přesvědčili, o čem myslili, že je nemožné, že je pouhou hříčkou a utopií. Přišli snad s nedůvěrou, ale odcházeli po tom, co viděli a slyšeli, s přesvědčením, že Esperanto zvítězilo, tím se netajili; ze Šavlů stali se Pavlové. Platila tu známá slova: Veni, vidi, vici.

Mezi účastníky viděli jsme mnohé vynikající muže v slavnostních uniformách, robách a řádech, viděli jsme i konsuly v Drážďanech sídlící. Nedivíme se, vždyť sám kongres konal se pod protektorátem saského krále a proto i vláda saská a město Drážďany byly zastoupeny svými zástupci.

Na estrádě očekávali delegáti 42 různých národností příchod Mistra Zamenhofa. Za velebných zvuků varhan konečně přichází, zdraven máváním šátků a provoláváním „Vivu Zamenhof!" Jásot neutuchá, ale stupňuje se, nebere konce po několik minut. Jako zástupce protektora saského krále přítomen byl Exc. v. Criegern, zástupce ministerstva tajný rada Lange, dále se súčastnili jako čestní hosté: president v. Zahn, gen. ředitel v. Kirschbach, okresní hejtman dr. Rumpelt, kom. rada Max Arnhold, zástupce drážďanské bursy, tajný kom. rada Collenbusch, jakožto zástupce drážď. obch. komory, dr. Beutler, drážďanský purkmistr dr. Kretzschmar a j. zástupci městské rady. Sotva dozněly poslední zvuky hymny Esperantistů, vyznačující se příjemnou melodií, vystoupil anglický kol. Pollen, předseda III. kongresu a krátkou vtipnou řečí předal předsednictví IV. kongresu dru. Mybsovi, který prohlásil kongres za zahájený. Na to proslovil pěknou řeč tajný rada Lange, který uvítal účastníky jménem a z rozkazu ministerstva kultu a vyučování a pak vrchní purkmistr Beutler jménem městské rady. Po řečech těchto hodnostářů, uvítán opětně hlučným potleskem, ujal se slova Mistr Zamenhof.

Uvádíme výtah z jeho řeči v *Esperantu*:

Esprimante dankon al reĝo Frederiko Aŭgusto, al ministroj kaj landoj, kiuj sendis oficialajn delegitojn, al alilandaj konsuloj dresdenaj kaj al urbestraro, fine al Kvaro por la Kvara, la Majstro atentigas, ke nunjare la unuan fojon aperas nia kongreso sub la oficiala sankcio de regnestro kaj registaro. Li memorigas, ke Germanujo danke meriton de pastro Schleyer estas lulilo de la ideo de lingvo internacia kaj ke en tiu ĉi lando ankaŭ Esperanto trovis siajn unuajn plej gravajn batalantojn Einstein kaj Trompeter. Transirante al okazintajoj de lasta jaro, kiuj maltrankviligis por

iom da tempo la mondon esperantistan, li plezure konstatas, ke malgraŭ la kaŝite preparitaj kaj rapide plenumitaj atakoj, kiuj ne donis al niaj soldatoj la povon dece orientiĝi kaj interkomunikiĝi, ĉiu el ili sur sia aparta loko staris forte kontraŭ ĉiuj forlogoj, kaj nur tre malmultaj lasis sin kapti per lertaj vortoj. La danĝero pasis, sed tamen ne estas senutile diri kelkajn vortojn pri tiu temo, kiu instruas nin por la tempo venonta. Tuŝante la unuan aperon de Esperanto, kiam ĉiu malgranda bloveto povis mortigi la tutan aferon, rememorigas dr. Zamenhof decidon de Amerika Filozofia Societo, kiu antaŭ dudek jaroj volis preni la demandon en siajn manojn. Sed feliĉe — la entrepreno de tiu ĉi societo ne sukcesis: tio estis garantio por plua vivado de lingvo internacia. Ĉar, kiel lasta tempo al ni montris, la teoriistoj enterigus ĝin por ĉiam aŭ almenaŭ por tre longa tempo. Niaj pioniroj laboris, fidante sian propran forton kaj konstantecon. ili konvinkiĝadis ĉiam pli kaj pli multe, ke la mondo venos al ni nur tiam, kiam ĝi vidos en ni potencon kaj firmecon. Sed ankaŭ al tiu ĉi decido ili venis nur post pli longa tempo. Multaj, vidante en la unua tempo, ke nia afero progresadas tre malrapide kaj malfacile, pensis, ke la lingvo mem ne estas sufiĉe taŭga solvilo de la demando de lingvo internacia. Venis nelongedaŭra periodo de postulado de reformoj. Baldaŭ oni konvinkiĝis, ke per reformado oni nur perdos ĉion ĝis nun akiritan kaj gajnos absolute nenion, ĉar interkonsento pri esenco de la reformoj estis neebla. De la momento, kiam niaj batalantoj plene forlasis ideon pri iaj reformoj, faris nia afero grandan marŝon antaŭen. Nun ni atingis tian potencon, pri kiu multaj el ni antaŭ dek jaroj ne kuraĝis eĉ revi, kaj se ni marŝos en tia sama harmonio kiel ĝis nun, nenia forto en la mondo povas haltigi nian iradon kaj ni plene atingos nian celon; nia literaturo kreskas tiel senhalte kaj rapide, ke multaj malgrandaj nacioj jam nun povas nin envii. Dum ankoraŭ ne longe oni tute silentis pri ni kaj poste oni nin mokis, nun oni jam ĉie nin respektas kiel grandegan potencon. Nia lingvo mem konstante riĉiĝas kaj elastiĝas, restante tamen ĉiam kaj por ĉiuj nacioj samforma. Opinio de glornomaj personoj, ekzemple, ke lingvo arta estas utopio, eĉ ne vekas nian atenton, indiferente ni tion aŭskultas kaj iras nian vojon. La Majstro denove aludas la multejaran laboron harmonian, danke kiun la multo da batalantoj tiel firme elkonstruis nian fundamenton ke mem kaŝite preparita kaj neatendite aranĝita atenco el interne de nia tendaro ne sukcesis ŝanceligi la tutan konstruaĵon kaj konfuzigi la fidelajn laborantojn. Por gardi nian lingvon kontraŭ anarĥio de la flanko de apartaj personoj, ekzistas nia kompetenta Lingva Komitato, kiu, dependante de neniu mastro, havas plenan rajton kaj povon prezenti al la sankcio de la esperantistaro ĉion, kion ĝi volos, sed ĉiam memorante sian ĉefan rolon ne plenumadi diversajn personajn kapricojn, sed gardadi interesojn de la tuta esperantistaro. Avertante antaŭ forlasado de vojo de severa unueco, kiu sola povas konduki nin al nia celo, li esprimas la esperon, ke la malagrabla temo, kiun li elektis, ne ripetiĝos plu en historio de niaj kongresoj.

Po krátké přestávce následovaly zajímavé pozdravné řeči delegátů všech zúčastněných národů ze zemí pořadem jak následuje: z Rakouska, Belgie, Čech, Velké Britanie, Irska, Bulharska, Dánska, Francie, Německa, Španěl, Nizozemí, Islandu, Italie, Norska, Portugal, Rumunska, Ruska (ruského i polského: promluvil i zá-

stupce Gruzinů), Srbska, Švédska, Švýcarska, Monaka, Tunisu, Indie, Japonska, Filipin, Spoj. Států severoam., Kanady, Mexika, Brazilie atd. Všichni tito delegáti zdravili dra. Zamenhofa a kongres jménem svých vlastí a vyjadřovali naději v úplné vítězství Esperanta. Dobře bylo lze pozorovati, že Esperanto všechněm stejně bezvadně plyne se rtů, a že výslovnost všech jest táž. Ku sjezdu došlo zároveň množství blahopřejných telegramů z různých končin světa, jichž obsah přijat vždy s pochvalou.

Králi saskému, císaři Vilémovi II. a hr. Tolstému zaslány z kongresu (esperantské) telegramy. Po tříhodinném trvání zahajovací schůze skončena.

Odpoledne konány pak různé schůze na př. katolíků, policistů, žurnalistů, německých Esperantistů, členů „Červeného kříže“, členů „Universala Esperanto Asocio“ atd.

Ačkoliv spustil se silný liják, přece mnoho a mnoho Esperantistů shromáždilo se večer k zahradní slavnosti v parku výstavy. Prostranný sál byl přeplněn. Za zvuků hudby znamenitě bavili se účastníci dlouho do noci. V zahradě ozdobené různými lampiony vypalovány ohňostroje, které přivábily hojně diváků. Sotvaže objevil se ohnivý nápis „Vivu Esperanto!“, již celou zahradou zavzněl mohutný zpěv hymny Esperantistů. Tak skončen den zahájení.

Dopoledne v úterý věnováno zase pracovním schůzím, schůzím „Lingva komitato“, stenografů, pacifistů, právníků atd.

Odpol. po 1/42. hod konán na 3 velkých parolodích výlet po Labi do Míšně. Jeli snad všichni Esperantisté, mezi nimiž záhy nastal veselý ruch. Někteří fotografovali, jiní procházeli se po palubě a sháněli na památku podpisy svých „samideanoj“ do zápisníků. Zajímavým bylo, že právě při této příležitosti vlastně osobně se seznámili ti, kdož již dříve — třeba i po několik roků již — si dopisovali. Bylo to opravdu milé setkání. Šťastným byl, kdo mohl se pochlubiti, že podařilo se mu získati vlastnoruční podpis Mistrův a dvou japonských profesorů, univ. prof. Dr. K. Kroity z Tokia a prof. J. Šimmury z Kiota. Tito dva byli snad nejvíce vyhledáváni a také podpisováním zaměstnáni.

Míšeň nás překvapila srdečným oficielním uvítáním za účastenství celé městské rady. Již na nábřeží tísnilo se tisíce zvědavců, kteří nás za veselých zvuků kapely doprovázeli až k radnici. Střelba z hmoždířů, pozdravné výkřiky, mávání šátky a zelené praporečky vlály nám na pozdrav při příchodu do tohoto památného „porculánového“ města. Bylo viděti, že Esperanto podmanilo si celou Míšeň, přišlo, zvítězilo. Odpoledne bylo věnováno jednak prohlídce proslulé továrny na zboží porculánové, jednak zábavám, o něž nouze nebyla. Ve hradu Albrechtově neunavná míšeňská „Liedertafel“ přednesla několik pěkných sborů na počest zavítavších Esperantistů. O 1/27. hod. večer započal koncert v katedrále, navštívený hojným počtem posluchačů, načež zahájen večírek ve velkém sále restaurace „Geipelburg“, který ač prostorný, přece nestačil pojati všecky účastníky, kteří se sešli, aby se pobavili několika solovými výstupy a divadelním představením „La malfeliĉuloj“; které bylo sehráno 17 ochotníky různých národností. Za nádherného osvětlení Albrechtsburgu pozdě večer spěchali

výletníci na nádraží, aby zvláštním vlakem odjeli zase do Drážďan. Byl to krásný, nezapomenutelný den!

Ve středu a v pátek pořádány zase pracovní schůze lékařů, právníků, učitelů, esper. konsulů, studentů, stenografů, námořníků, volných myslitelů, lékárníků, obchodníků, šachistů atd. atd. Zvláštní zajímavostí vyznamenávala se páteční schůze učitelů, jíž súčastnili se i žáci drážďanských škol za tím účelem, aby bylo znázorněno praktické vyučování Esperantu. Vyučoval drážďanský učitel, načež se žáky opakoval učitel francouzský. Vše dálo se esperantsky s úpěchem pozoruhodným.

Dlužno též podotknouti, že na popud „Bohema Unio Esperantista“ sešli se ke zvláštní schůzi slovanští Esperantisté, mezi nimiž viděli jsme i známého spisovatele Dr. Beina (Kabe) z Varšavy, státního ruského radu Dr. Fišera z Tiflisu, N. P. Evstifféifa z Ruska a j. v. O výsledku této schůze přinášíme obšírnější zprávu na jiném místě: zde jen podotýkáme, že usnesení její přinese Slovanům značného užitku. Středa zakončena znamenitým provedením (v Esperantu) Göthovy „Ifigenie v Tauridě“ v král. dvorní Opeře. Odcházeli jsme všichni nanejvýše uspokojeni. Všickni herci, zvláště sl. Reicherová, která v úloze Ifigenie vynikala pěknou hrou, podali důkaz, jak krásně se hodí Esperanto libozvučností pro dramatické umění. Opakuji znova, byli jsme nade vše očekávání překvapeni a to nejen Esperantisté, ale i neesperantisté. Výprava byla nádherná.

Čtvrtek (20. srpna) věnován byl výletu do krásného saského Švýcarska na 4 zdobených parolodích. Pokochavše se tímto pozemským rájem, sešli jsme se k večeru všichni Esperantisté v příjemném městečku Wehlen, kdež jsme byli purkmistrem esperantsky uvítáni. Za zvuků hudby záhy rozproudila se nenucená zábava. Rozumí se, že i zde byli Esperantisté několikráte fotografováni Blížila se 9. hod. — čas odjezdu. Za zvuků kapely a s lampiony ubírali jsme se na nábřeží, abychom nastoupili zpáteční — pravím hned — triumfální cestu.

Nepřeháníme ani trochu, řekneme-li, že ovace, jaké nám byly cestou uspořádány, nemohou býti již většími ani při odjezdu panovníkově. Po obou březích Labe až do Drážďan roztroušeny jsou četné pěkné vily, které byly toho večera nádherně osvětleny, vypalovány ohňostroje atd. Krásné vily a královské letohrádky na návrších nám připadaly jako zámky v pohádce. Do Drážďan ovšem přijeli jsme již v noci. O pátku jsme se již zmínili stručně: podotýkáme jen ještě, že zakončen byl plesem ve velkém sále spolkového domu, kamž sešli se účastníci v nádherných toiletách a národních krojích. Snad poprvé v těchto místech objevili se i dva čeští Sokolové a Slovačky. Zajímavá podívaná byla na ten pestrý hemžící se zástup, který, ač sestával z lidí různých krajin, přece jen velice srdečně mohl se baviti — dík Esperantu. Nadešla sobota — den oficielního uzavření kongresu o 9. hod. dopoledne. Při této příležitosti podal univ. rektor Boirac zajímavou zprávu o činnosti „Lingva Komitato“ a Dr. Bein o „Esperantista Akademio“. Potleskem schváleno. Příštím rokem budou konány dva kongresy a to v nestejnou dobu, by možno bylo účastniti se obou. Pátý bude pravděpodobně v Chautauqua (v Americe) a šestý ve Španělsku (v Barceloně ?).

Ku konci poděkoval Dr. Zamenhof pořadatelstvu kongresu, načež Dr. Mybs přál účastníkům šťastný návrat do vlastí. Za nadšeného potlesku IV. kongres uzavřen. Odpoledne o 3. hodině konána slavnost časopisu „Revuo“, při níž rozdávány premie za nejlepší práce esperantské. Týž den opustili mnozí Esperantisté Drážďany, namnoze k návštěvě Prahy, Berlína a Kodaně, kamž uspořádány zvláštní výlety. *K. Fr. Svačina.*

RAPORTO DE Dr. K. BEIN

pri la fondo de la Esperantista Akademio kaj pri la laboroj de la Lingva Komitato kaj de la Akademio dum la IV. Kongreso.

Esperantistoj!

Mi havas la honoron prezenti al vi raporton pri la fondo de la Esperantista Akademio kaj pri la laboroj de la L. K. kaj de la A. dum la Dresdena kongreso.

Por forigi la malutilojn de la grandnombreco de la L. K., la prezidanto prezentis al la L. K-anoj projekton de reorganizo de la Komitato. — ĝian dupartigon, formante en ĝi Konstantan Superan Komision aŭ Akademion el 18 membroj. Laŭ tiu ĉi projekto, ĉiuj komitatanoj havas egalan rajton elekti novajn membrojn, baloti membrojn de la A., esti balotatoj en ĝin, proponi demandojn kaj diskuti la proponitajn temojn, sed nur la A. decidos, kun tiu rezervo tamen, ke la plena L. K. povas ĉiam postuli duan pridiskuton kaj en tia okazo eldiri la finan decidon.

Kiam la provizora regularo de la nova projekto estis akceptita de la L. K. (per 66 voĉoj el la 80 voĉdonintoj), la prezidanto, konforme al la 8-a artikolo de la regularo, dissendis al la L. K-anoj liston de 26 kandidatoj en la A-on, proponante dume elekti nur 12 membrojn. La rezultato de la baloto estis jena: per absoluta plimulto estis elektitaj nur 9 A-anoj, kies nomoj estas: Boirac, Bein, Cart, Grabowski, Moch, Saussure, Nylen, Mybs, Villanueva, t. e. 4 franclingvanoj, 2 Poloj, 1 Svedo, 1 Germano kaj 1 Hispano.

La unua tasko de la A-anoj, kunvenintaj en Dresden antaŭ la kongreso, estis elekti sian estraron. Oni decidis pligrandigi la nombron de la vicprezidantoj ĝis 3—4 kaj provizore elekti nur parton de la estraro (prezidanton kaj 2 vicprezidantojn), prokrastante la elekton de la ĝenerala sekretario kaj de 1—2 pluaj vicprezidantoj ĝis la tempo, kiam la A. estos plennombra. Estis elektitaj: Rektoro Boirac - prezidanto, Dr. Bein kaj Dr. Mybs - vicprezidantoj.

Jen la ĉefaj rezultatoj de la laboroj de A. kaj de la L. K. dum la IV. kongreso:

1. Estis fonditaj 4 konstantaj komisioj aŭ sekcioj *a)* por la gramatiko, *b)* por la komuna vortaro, *c)* por la teknika vortaro kaj *d)* por la internaj kaj ĉiuj aliaj aferoj. Kiel direktoroj de la 4 sekcioj estis elektitaj *a)* S-o Grabowski - gramatiko, *b)* Pr. Cart - komuna vortaro, *c)* Pr. Saussure - teknika vortaro, *d)* S-o Moch - internaj aferoj.

2. Estis redaktita de la A. kaj aprobita de la L. K. la deklaracio pri la rolo de la L. K. Jen ĝia teksto: „La tasko de la L. K. estas zorgi pri la konservado de la fundamentaj principoj de la lingvo kaj kontroli ĝian evolucion. Ĝi do esploras ĉiujn lingvajn demandojn kaj solvas ilin laŭ la suprediritaj principoj. Neniel la Fundamento, nek la Lingva Komitato povas esti baro por la normala evolucio de la lingvo, kiun ili kontraŭe certigas

Danke la fondon de la Akademio la L. K., nun praktike reorganizita, publikigos antaŭ la fino de la jaro, kiel oficialan aldonon de la Universala Vortaro, la rezultaton de la jam faritaj laboroj; poste aperos studoj pri la teknika vortaro kaj pri la sintakso.

Trankvile kaj firme, laŭ la konsilo de nia Majstro, Esperantistoj ni povas iri nian vojon.

3. Estis preparita listo de kandidatoj en la L. K. Tiu listo ne estas antoraŭ definitiva, kaj ĉiuj esperantistaj societoj, grupoj kaj eĉ izolitaj Esperantistoj havas la rajton kaj estas petataj sendi la nomojn de siaj kandidatoj al la estraro de la A.

4. La A. kaj la L. K. akceptis la proponon de Dr. Mybs pri averto, dissendota al la kandidatoj en la L. K-on. Jen ĝia teksto: „Oni memorigas, ke elektante iun membro de la L. K., oni intencas postuli de li efektifan laboradon, kiam estos necese, kaj ne doni nur al li honoran titolon. Oni insiste petas, ke la L. K-anoj neniam uzu tiun titolon por reklama celo, ĉar tia malbonuzo povus tre malutili la aŭtoritaton de la L. K."

5. Estis akceptita propono de la prezidanto fondi specialan kason de la L. K.

Esperantistoj! Nia forteco, kiel diris la Majstro, ne estas la merito de iu el ni aparte, sed ĝi estas nur la rezultato de multjara pacienca laborado de multo da personoj. Ne dubante, ke tiu ĉi multo — la tuta Esperantistaro — helpados la L. K-on, ni kun plena espero rigardas la estonceeon, ĉiam instigataj al la laboro per la flama deziro plej baldaŭ vidi la definitivan triumfon de Esperanto.

K. Bein.

KRONIKO NACIA.

Pro multaj gravaj okazintajoj, pri kiuj ni neeviteble devis paroli en ĉi tiu numero, ni ne povas publikigi samtempe ĉiujn sciigojn ricevitajn de bohemaj kluboj; plejparte oni anoncas baldaŭan malfermon de novaj kursoj. Proksima numero enhavos krom detala kroniko n a c i a ankaŭ multe da novaĵoj el f r e m d l a n d o. — Publikigante (en Esperanto) ekstrakton el protokolo pri kunsido de B. U. E. kaj ĝia libertempa laboro, ni petas la ceterajn redakciojn uzi tiun ĉi tekston.

Příští číslo bude obsahovati opět podrobné zprávy o postupu Esperanta v cizině i v našich zemích.

BOHEMA UNIO ESPERANTISTA, kiel centra asocio de bohemaj Esperantistoj, havis okazon disvolvi ĉiujn fortojn por bonveni centojn da fremdaj samideanoj en sia sidejo Praha. Kiel konate, eldonis B. U. E. esperantan ilustritan gvidlibron por helpi tiel fremdulojn, kiuj are vizitadis nian ĉefurbon kaj la ekspozicion; traktado kun kongresa komitato kaj kun ĉiuj slavaj societoj esperantistaj koncerne aranĝon de slava kunveno, akompanado de estimataj gastoj kaj fine partopreno en la kongreso mem estis ĉefaj punktoj de programo, kiun la tempo kongresa starigis al bohemaj pioniroj. Fortigitaj per la brila sukceso de IV. kongreso, kiun partoprenis danke la proksimecon preskaŭ 50 bohemaj samideanoj, ni estas certaj, ke nia lando ĉiam troviĝados en vico de plej viglaj provincoj de Esperantujo. — Antaŭ la kongreso okazis en Praha eksterordinara ĝenerala kunveno de B. U. E. El **15 grupigitaj societoj** sendis ok siajn delegitojn. Laŭ raporto de sekretario s-o Ctibor laboris Unio en direktoj propaganda kaj organiza; pro ĉiam kreskanta kaj multiĝanta laboro li rekomendas elekti pli vastan komitaton, mem bedaŭre devante eksiĝi el la sama pro sia propra okupo, kiu ne permesas plu al li dediĉi por Unio tiom da tempo, kiom neeviteble la afero bezonas. Kun sama bedaŭro oni legis similan leteron de prezidanto s-o ing. Sitko, kiu, ne volante esti ĝenata per mallaŭdindaj atakoj de kelke da individuoj, starantaj ekster niaj kluboj, trovas sole tiun ĉi rimedon por eviti pluan eblecon esti denove atencata. Konstatante tiun ĉi malĝojigan fakton, elektas la kunveno unuvoĉe kiel prezidanton s-on Jan Hradil kaj kiel sekretarion s-on Karel Procházka. Estis decidite esprimi al ekskomitatanoj dankon por laboroj dediĉitaj al progreso de B. U. E., kiu ekvivis sole dank' al ilia mirinda pacienco kaj amo de Esperanto. El ceteraj punktoj de tagordo ni citas plenigon de regularo, elekton de du reprezentantoj por la dresdena kongreso (s-oj F. Svačina, Ed. Kühnl, unuvoĉe elektitaj) kaj starigon de ekzamena komisio (membroj s-oj: prezid. de B. U. E. Jan Hradil, Ed. Kühnl, f-ino Emilie Lehnertova, Karel Procházka, Fr. Svačina), kiu laboras laŭ propra regularo (vidu pĝ. 87). — Unua ekzameno okazis la

29-an de julio, ĉe kiu la unua kandidato f-ino Fr. Křivancova el Písek ricevis ateston pri kapableco. La komisio, informinte pri tiu ĉi ekzameno nian Majstron, ricevis responde valoran leteron, per kiu li sankcias ĝiajn atestojn kaj promesas rekomendi ĝin al ĉiuj Bohemoj, kiuj lin demandos pri atestoj. — Alian gravan leteron de nia Majstro ricevis komitato de B. U. E., kiu sendis al li ekzempleron de jus eldonita gvidlibro pri Praha; tre bona recenzo de aŭtoro de la lingvo mem estas la plej forta instigilo por daŭrigo en komencita laboro. Estus ankaŭ citindaj la favorej prijuĝoj de fremdaj Esperantistoj, kiuj havis okazon praktike uzi la libron dum sia restado en Praha. Plenuminte per eldono de nomata gvidlibro kaj kelkaj serioj de esp. ilustritaj kartoj la ĉefan rolon de gastiganto, invitis B. U. E. ĉiujn kongresanojn: preskaŭ 500 da ili akceptis la inviton kaj venis viziti antaŭ aŭ post la kongreso nian urbon kaj la ekspozicion. Ni esperas, ke ili konservos en bona memoro la tagojn ĉe ni pasigitajn kaj ke ili honorigos nin pli ofte per siaj vizitoj dum la „kongresa migrado". — La kongreso, apero de gvidlibro kaj la fremdaj gastoj estis tiel influaj je nia bohema gazetaro, ke preskaŭ ĉiuj redakcioj de ĉefaj jurnaloj, publikigis la favorajn raportojn, kiujn ili ricevadis de B. U. E. — Sur la programo de proksima jaro estas kiel unu el plej gravaj punktoj krom laboro propaganda, organizado de slavaj Esperantistoj kaj eldonado de bulteno, kiu estos aldonata al niaj slavaj gazetoj esperantaj — Plezure konstatas la komitato de B. U. E., ke de tempo kiam la centra organizaĵo bohema estas fondita, tre multaj amikoj de nia ideo ricevas kuraĝigon en siaj propagandaj laboroj, vidante en ĝi apogon kaj firman bazon por sia penado. Ni ne dubas, ke ankaŭ ĉiuj societoj fondotaj, komprenonte la gravegan signifon de organizado, aliĝos al nia centro.

En la ESPERANTO - OFICEJO en Praha I. 342. Kafejo „Union", kie estas sidejo de nia centra asocio BOHEMA UNIO ESPERANTISTA, estas malfermita ĉiutaga informejo por samideanoj bohemaj kaj fremdaj, kiuj vizitas nian urbon.

Delegito de U. E. A. por Praha estas nomita prezidanto de U n i o, s-o Jan Hradil.

BIBLIOGRAFIO.

PRAHA: Ilustrita gvidlibro por turistoj de „Bohema Unio Esperantista" kaj „Esperantista Klubo en Praha". Laŭ verko de „Bohema landa ligo por akceli fremdulan movadon turisman en Praha". Biblioteko de „Časopis Českých Esperantistů" N-o 1. 1908 (63 pĝ.; 11 × 20; 44 bildoj). Prezo: 60 hel. (25 Sd). Pri la libreto, kiu estas dediĉita al glora urbestraro de reĝa ĉefurbo Praha, ni ne trovas

bezona tro detale paroli. ĉar ni supozas, ke ĉiu bohema Esperantisto nepre aĉetos ĝin kaj ke multaj uzos ĝin kiel bonegan informilon pri nia nacio kaj ĉefurbo.

Krom multo da libroj, kiuj aperis antaŭ la kongreso, ni ricevis serion da novaj gazetoj, precipe fakaj:

O f i c i a l a g a z e t o e s p e r a n t i s t a, organo de la Lingva Komitato kaj de la Konstanta Komitato de la kongresoj. Redakcio kaj administracio: Paris, 51. rue de Clichy (40—50 pĝ. 16 × 24). Jara abonpago 5 Fr. La gazeto aperas ĉiumonate escepte en septembro. — Laŭ elirintaj 3 numeroj, kiuj enhavas krom oficialaj sciigoj tre interesajn novaĵojn statistikajn, ni vidas, ke eldonado de organo oficiala estas por nia afero neevitebле bezona. Lasta statistika tabelo montras, ke ekzistas nun 1057 propagandaj societoj, 288 konsulurboj, 109 profesiaj kaj fakaj societoj kaj 64 gazetoj esperantaj.

L a B e l a M o n d o. Monata ilustrita gazeto. Redakcio: Dr. Albert Schramm. Eldonejo: F. Emil Boden, Dresden, Bismarckplatz 12. (32 pĝ. 16 × 24). Jara abonpago 6 M (3 Sm). — La belega Mondo enhavas efektive mirindajn bildojn kaj interesajn artikolojn verkitajn en bona, facila stilo esperanta. Ĝi estas valora riĉigo de nia perioda literaturo kaj meritas esti trovata en ĉiuj niaj kluboj kaj ĉe multego da Esperantistoj. En unua numero ni legas interesan artikolon pri nia ĉefurbo Praha; certe ni ŝuldas dankon al redakcio de tiu ĉi gazeto por la enmeto de nomata artikolo, kiu atentigis dum kongreso centojn da samideanoj pri nia ekspozicio. Plej interesa parto de Bela Mondo estas sendube la rubriko „El Esperantujo“, kiu traktas pri la vivo kaj familio de nia Majstro.

L a S p r i t u l o. internacia monata gazeto por ŝerco, humoro kaj satiro. Redaktoro Richard Bresch; eldonejo: Bereiter & Meissner, Leipzig, Johannisgässchen 30. (12 pĝ. 21 × 30). Jare K 2·40 (1 Sm). — Amuziga gazeto mankis al ŝercamaj Esperantistoj, kutimataj legi preskaŭ ĉiam propagandajn aŭ seriozajn, fakajn ĵurnalojn: de multaj certe serĉata kaj ŝatata okupo, la humoro, havas de nun propran organon, se oni tiel povas diri.

T r a l a F i l a t e l i o. internacia monata jurnalo por kolektantoj de poŝtmarkoj kaj poŝtkartoj. Direktoro: J. Fize, ĉefredaktorino: f-ino Flourens, Béziers, 2. rue Abélard (16 pĝ. 17 × 26). Jare 2 Fr. (80 sd). Tiu ĉi interesa kaj tre bezona gazeto por filatelistoj meritas la plej bonan rekomendon.

L a D u S t e l o j — Las Dos Estrellas, oficiala monata organo de la Ĉila Esperantista Asocio (en lingvoj hispana kaj Esperanto). Santiago de Chile: 1437. Calle de la Catedral (30 pĝ. 17 × 26). Jara abonpago: 2 Sm (K 4·80).

Hispana Revuo, esperanta monata gazeto ilustrata. Redaktoro: s-o J. Menendez. Madrid, Str. Echegaray 17. 1 (12 pĝ. 20 × 26). Jare Fr. 3·25 (1·30 Sm).

Sarta Stelo (bulletin mensuel du groupe espérantiste de la Sarthe) eliras dekfoje en jaro. Redakcio: s-o Lepeltier, Le Mans, 14. rue Scarron. (8 pĝ. 16 × 24). Jare: 1 Fr.

Presa Esperantista Societo, Paris 33. rue Lacépède. Abraham Dreyfus: La Vangfrapo (el franca lingvo trad. Ŝ. Sar). Unuakta komedio (52 pĝ. 11 × 18). Prezo 75 ctm. (Ricevebla ankaŭ ĉe s-o E. Chaussard, Orléans 127 bis, fg. Bannier por 3 internaciaj respondkuponoj). La amuza kaj facile ludebla komedio kun tri roloj por sinjoroj taŭgas aparte por esperantistaj kunvenoj. ĉar la graveco kaj intensiveco de mimiko povas faciligi la komprenon mem al komencantoj-Esperantistoj. — Plej gravaj ĉefverkoj de la eŭropaj muzeoj. Unua serio. Prezo 1 Fr. Albumo da dek poŝtkartoj kun kuponoj. Bele reproduktitaj bildoj el famaj galerioj de Paris, London, Roma, Firenze kaj Dresden. - Esperantistaj Perleroj el Lingvo Internacia. Aforismoj, proverboj, poezioj. Prezo de ĉiu serio 30 ctm. Eliris jam tri serioj po 22 pĝ. — Grand Dictionnaire Français-Esperanto. N-o 8. (16 pĝ. 20 × 25.) Prezo 28 Fr. Tiu ĉi oka kajero estas speciale interesa, enhavante ekz. ĉirkaŭ 200 tradukojn kaj klarigojn por franca vorto „beau". La lasta vorto estas „Bibliographique". — Otto Umfried· Formulo pri malarmo precipe rilate al la Brita propono pri malarmo. (Trad. el lingvo germana P. Christaller.) Libraro Pacifisma, n-o 13. (14 pĝ. 13 × 18.) Prezo 25 ctm. — Vade mecum de l' Espérantiste, esperanta radikaro et clef francaise du radikaro précéde de notes sur l' Espéranto et d' un résumé de grammaire. (XXII. + 88 + 147 pĝ. 8·5 × 10·5). Prezo Fr. 1·25 (50 Sd). Elegante tolbindita kaj en oportuna poŝformato. — Tra la landoj. Unua serio. Prezo 1 Fr. Albumo da dek poŝtkartoj kun kuponoj. Diverslandaj vidindajoj kun priskribo, de Cécile Royer: Japanujo, Anglujo, Rusujo, Alaska, Germanujo, Svisujo, Francujo, Hindujo, Palestino, Hispanujo. — G. Meazzini: Dizionario Italiano-Esperanto. (402 pĝ. 10 × 15·5.) Prezo L. 2·50. Livorno: Raffaelo Guisti. Unu el plej bonaj kaj plenaj vortaroj esperantaj, enhavanta preskaŭ 24.000 terminojn, estos certe plezure uzata de italaj Esperantistoj, kiuj ricevas en ĝi tre valoran lernilon.

Jov. P. Jovanovič: Esperanto, mezinárodní jazyk. Mluvnice a cvičebnice. (72 pĝ. 10 × 17.) Kragujevac. Prezo: 50 para (50 hel.) Unua lernolibro de Esperanto por Serboj.

Germana Jarlibro Esperantista por 1908. Eldonita de la Germana Esperantista Societo. Dresden: Dr. A. Schramm. red. Ständehaus. Prezo 1 M. (167 pĝ. 10 × 16.) La libreto en formo de poŝkalendaro enhavas nelongan artikolon pri historio de Esperanto, pri la kongresurbo Dresden kaj la adresojn de germanaj Esperantistoj.

A. Zakrzewski: Gramatika języka Esperanto. Warszawa: M. Arct. (156 pĝ. 11 × 19.) Prezo 80 kop. (2 K.) Unu el plej malnovaj Esperantistoj riĉigas nian literaturon per bona kaj plena lernilo por Poloj: en formo tre bone komprenebla ĝi enhavas klarigon de ĉiuj reguloj pri la etimologio, sintakso kaj vortfarado de nia lingvo.

H a c h e t t e & C i e. — Paris, 79. bd. St. Germain.

La Kvar Evangelioj kunigitaj en unu rakonto kaj tradukitaj de pastro R. Laisney (196 pĝ. 12 × 19). Prezo Fr. 1·50. Aŭtoro tradukis tre zorge kaj bonsukcese tekstojn latinan (vulgatus) kaj grekan (receptus) de evangelistoj st. Mateo, Marko, Luko kaj Johano, atentante rimarkojn de plej bonaj kaj modernaj ekzegezistoj. — G o e t h e : I f i g e n i o e n T a ŭ r i d o. Dramo en kvin aktoj. El germana lingvo tradukis Dr. L. L. Zamenhof. (108 pĝ. 15 × 21). Prezo 2 Fr. (80 Sd). La unuan prezentadon de „Ifigenio“ en Esperanto aranĝis por la kvara kongreso en Dresden (19. aŭg. 1908) Emanuel Reicher. — Dr. V a l l i e n n e : Ĉ u l i ? Romano originale verkita (447 pĝ. 11 × 19). Prezo 4 Fr. Surprizitaj ni estis, ricevinte ĉi tiun novan originalan verkon. Antaŭ nelonge ni notis aperon de simila originalajo de sama aŭtoro dr. Vallienne (kastelo de Prelongo) kaj post nemultaj semajnoj ni plezure anoncas jam la duan laboron. Certe ĝi ne estos lia lasta riĉigo de esperanta literaturo. Ni estas tre dankemaj al aŭtoro por la verkado originala, kiu ne havis ankoraŭ multajn adeptojn inter ni — H e n r i d e C o p p e t : F r a z a r o (102 pĝ. 11 × 19). Prezo 1 Fr. La libro enhavas 1857 frazojn ordigitajn (laŭ alilingvaj eldonoj de firmo Guérin, Paris) en ĉapitroj : vojaĝoj, loĝiĝo, nutrajo, informoj, salutoj kaj bonmanieroj, sano, metioj. La granda simpleco de tekstoj estas bona motivo por rekomendi la frazaron al lernantoj. — F. d e M é n i l : T u t m o n d a J a r l i b r o E s p e r a n t i s t a 1908, entenanta adresaron de dr. Zamenhof, liston de esperantistaj societoj, gazetoj k t. p. (216 pĝ. 11 × 19). Prezo 2 Fr. — F. d e M é n i l : M u z i k a t e r m i n a r o. (Teknika kolekto). (20 pĝ. 15 × 21). Prezo 60 ctm. Tre valora kaj interesa verko, por kiu kunverkis samideanoj el preskaŭ ĉiuj landoj de Eŭropo. Ĝi estas fundamento por Esperantistoj-muzikistoj.

Korespondantoj. Adresoj *91.—*102. estas enmetitaj en ĵus eldonitan novan adresaron de Faukner, kiun oni povas ricevi ĉe eldoninto (Hostačov, Bohemujo) por 45 heleroj afrankite. R i m a r k o j. Ŝanĝo de adreso: S-o Carlos Charier Cerrito - 84 b *Montevideo*, U r u g u a y (ne plu adreso sub n-o 21.) dez. kor. per il. k. — S-o Iv. H. Krestanof en *Pirdop*, B u l g a r u j o petas pardonon, ke li ne povis t u j respondi al ĉiuj siaj korespondantoj. De nun li loĝas daŭre en Pirdop, kien oni adresu ĉiujn sendajojn. *103. S-o H. E. Smith, *Spokane*, Wash. S. 313. Walnut St. U. S. A. — *104. S-o Stan. Braun (juna Polo, liberpensulo), *Čenstochova*, str. Dojazd. 11. R u s a P o l u j o, dez. kor. kun ĉiuj Slavoj el Aŭstrio-Hungarujo, precipe kun Slovakoj (il. k. let.). — *105. S-o Christian Viat, studento de kolegio en *Eu* F r a n c e, S. inf. (interŝanĝas il. k.; sendas vidajojn el Eu aŭ fotografajon de siaj kunlernantoj. — *106. S-o Theodor Florell, poŝtestro, *Eksjö*, S v e d u j o. — *107. S-o A. M. Cordeiro, R. dos Protestantes, 31. *Sao Paulo*, B r a z i l u j o (dez. kor. per il. k. aŭ let. pri vivo kaj moroj naciaj). — *108. S-o L. Bacardit, red. de Tutmonda Espero, *Barcelona*, Paradis 12. Hispanujo (dez. il. k. de naciaj kostumoj bohemaj). — *109. S-o Eric Sundberg, *Stockholm*, 4. Bergsprängargr. 3. S v e d u j o (il. k.). — *110. S-o Antonio Hipell Pagés, *Sabadell*, 44. str. San Cucufate. B a r c e l o n a. Hispanujo (il. k.). — *111. S-o Savo Savov, *Vratza*, str. Voznezenska 11. B u l g a r u j o. — *112. F-ino Evangelia Aleksandrou, *Aïdin*. Via Smyrne. T u r q u i e d'

Asie (dez. kor. kun ĉiulandaj gesamideanoj; ĉiam tuj respondos). — *113. S-o Emmanuel D. Capetanidis, *Aïdin*. Via Smyrne. Turquie d' Asie (dez. interŝanĝi il. k. kaj poŝtmarkojn) — *114. S-o Robert Lefebvre, korporalo de 143-a reg. inf. Fortikajo Landrecourt, *Verdun* (Meuse), France (dez. kor. per p. k. kaj let pri la vivo politika, socia, milita; ĉiam tuj respondos). — *115. S-o J. Gibson, Hillhead, *Glasgow*, 5. Kersland Jer. Skotlando (dez. pri progresado de Esperanto en Bohemujo; sendos tri siajn esp. kartojn por unu bohema poŝtkarto). — *116. S-o Emil Trautner ĉe Bender & Co. *Kaiserslautern*, Germanujo (dez. interŝanĝi kun ĉiuj Esp. poŝtmarkojn kaj il. k. bele koloritajn; respondas per returna poŝto). — *117. S-o Svičkovski, pola studento de privata gimnazio *Čenstochova*, n-o 73. III. Aleja (dez. kor. pri progresa kaj liberpensa movado inter bohema junularo, interŝanĝi poŝtmarkojn. malnovajn esp. gazetojn). — *118. S-o Zygmunt Greülich, Polo. *Radagošč*, tra Lodz, Polujo (interŝanĝas poŝtmarkojn). — *119. S-o Joâo Duarte Silveira, kolonelo. *Petropolis*, av. 15. de Novembre 619. Brézil (dez. korespondi per il. k.; kolektas vidaĵojn je urboj). — *120. S-o H. E. Smith, S. 313. Walnut St. *Spokane*, Wash. U. S. A. (kor. kun bohemaj samideanoj). — *121. S-o V. Goldberg, *Warszawa*, str. Mila 17. Polujo (dez. kor. pri diversaj sciencoj kaj pri vivo de junularo). — *122. S-o C. R. S. Barrett. *Invercargill*, National Bank of New Zealand (dez. kor. kun studento aŭ studentino pri violonmuziko aŭ pri ia ajn temo per il. k.). — *123. S-o Alexander Krawczuks, *Rio de Janeiro*, ruo dos Invalidos 63. Brazilujo (interŝanĝas il. k.).

„**Alvoko al la tutmonda esperantistaro!**" Ĉiuj ideoj, kiuj estas ludontaj gravan rolon en la historio de la homaro, havas ĉiam tiun egalan sorton: Ili postulas grandajn monoferojn kaj la manko da mono estas samtempe la plej granda malhelpo en la plenumado de tiuj ideoj. Tiel ni povas trankvile certigi ŝanĝante la konatan enkondukantan frazon. Tiel estis ĉe la plano de Kristoforo Kolumbo. tiel estas nun ĉe la disvastigado de nia kara lingvo inter la Slovenoj (se estas permesata al ni uzi tiun iom strangan komparon). Sed por ke ni venu „in medias res"! Inter la Slovenoj, la „mone" malriĉa, sed „spirite" kaj en la literatura kaj scienca kampo treriĉa kaj laborema popolo, Esperanto estas konata ankoraŭ tre malmulte. Tial intencas la „Slovena Rondeto Esperanta" konsistanta nur el studentoj. eldoni plenan lernolibron kaj propagandajn broŝurojn. Sed pro la tre malgranda intereso ne estas eble trovi eldoniston. Ni turnas nin do al la malavaraj kaj oferemaj esperantistaj koroj kun la plej humila peto, apogi min en nia malfacila agado per mondonoj, libroj kaj gazetoj por la libraro. Memoriĝu je nia rondeto. ĉe la klubkunvenoj, koncertoj, akademioj k. t. p. Nia adreso: „Slovena Rondeto Esperanta", Jurschinzen apud Pettau, Stirio-Aŭstrio.

PŘEDNÁŠKY O ESPERANTU.

Výbor ústředního svazu B. U. E. žádá stoupence naší myšlénky, kteří jsou ochotni pořádati přednášky o Esperantu ve svém okolí, zvláště po českém venkově, aby zaslali mu (Praha I. 342. kavárna „Union") svou adresu, čas a podmínky; výbor doporučí je tazatelům, kteří zvláště v posledním měsíci obracejí se na něho se žádostí o uspořádání propagačních přednášek.

S-o Albert Jackwerth, Firma Schiller. *M. Schönberg* Aŭstrio (dez. interŝanĝi ilust. kartojn kaj donas informojn pri ĉio: sendos poŝtmarkojn kontraŭ kartojn.

S-o Jan Svačina, filo de instruisto. *Domažlice.* Bohemujo (dez. interŝanĝi poŝtmarkojn kaj poŝtkartojn).

S-o Miloš Hradečný, stud. *Prostějov*, Daliborka 12. Moravio (il. k.)

BOHEMA LIGO ESPERANTISTA

(asocio de izolitaj Esperantistoj bohemaj)

sdružuje pouze jednotlivé Esperantisty české v Předlitavsku, sídlící v místech, kde nestávají kluby nebo spolky esperantské zastoupené v ústředním svazu BOHEMA UNIO ESPERANTISTA. Členský příspěvek ročně 4 K (a 20 hal. jako příspěvek organisační).

Výhody členstva: Všem členům jest zasílán oficielní orgán „Časopis Českých Esperantistů“ (měsíčně) obsahující zvláštní rubriku věnovanou jich zájmům, mohou používati vlastní bohaté knihovny spolkové, mají slevu při nákupu všech publikací vydávaných ústředním svazem B. U. E. a redakcí „Časopisu Českých Esperantisů“, dostávají za cenu výrobní spolkový odznak, volí zástupce do ústředního svazu B. U. E. a požívají vůbec všech výhod a práv jako členové spolků v B. U. E. sdružených. Přihlášky stále přijímá Sekretario de „Bohema Ligo Esperantista“ Praha I. 342 kavárna „Union“.

PŘEDPLATNÉ NA ROK 1908: 3 KORUNY.

Eldonanto: Ed. Kühnl. — Presejo de K. Pitter, Praha.